

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับในบทที่ 4 นี้ จะได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนคือ การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจคือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร (Documentary)

การสรุปเอกสารหลักสูตรคณตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู ปี พ.ศ. 2530

หลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา พุทธศักราช 2530

1. การวิเคราะห์วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหลักสูตรวิชาเอกคณตรีศึกษา

สำหรับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรคณตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครูฉบับปรับปรุงใหม่ ปี พ.ศ. 2530 มีทั้งหมด 6 ประการคือ

1. ให้ความสามารถปฏิบัติการคานคณตรีได้อย่างถูกต้อง
2. ให้ความรู้ความเข้าใจปรัชญาคณตรีศึกษาและคุณค่าคานสุนทรียะ
3. ให้ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญทางคณตรีและเข้าใจวิธีสอนคณตรีเป็นอย่างดี ที่จะออกไปเป็นครูสอนคณตรีในระดับมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ให้ความรู้ความสามารถคานคณตรีพื้นฐานเพียงพอที่จะขยายผล และจะศึกษาต่อเพิ่มเติม ทำเทียมมาตรฐานสากล
5. ให้มีศรัทธา ความภูมิใจ และความรับผิดชอบในวิชาชีพทางคณตรี
6. ให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพทางคณตรี

จากการใช้หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ของสุมิตร คุณานุกร ทำให้พบว่าในส่วนวัตถุประสงค์ของหลักสูตรคณตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู ทุกข้อเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปทั้งสิ้น ไม่มีข้อใดที่เป็นวัตถุประสงค์เฉพาะเลย

1.2 คุณสมบัติของบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาเอกดนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครูได้แสดงถึงคุณสมบัติของบัณฑิตครูที่พึงประสงค์ในการผลิตว่าต้องการเน้นให้นักศึกษามีคุณสมบัติ 2 ประการคือ มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านดนตรีอย่างถูกต้องที่พร้อมจะใช้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยม หรือเพื่อการศึกษาดนตรีต่อไปในระดับสูงต่อไป ประการที่สองคือการเสริมทักษะที่ดีเพื่อให้เกิดศรัทธาและความภาคภูมิใจทางด้านดนตรีศึกษาต่อคุณค่านั่นเหมาะสมทางคุณธรรมและจริยธรรม กับการปฏิบัติวิชาชีพครูดนตรี

2. การวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรดนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู

โครงสร้างของหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2530 สาขาการศึกษานี้ จัดเป็นหลักสูตรระดับอุดมศึกษาซึ่งเปิดสอนอยู่ 3 ระดับคือ ปริญญาตรี อนุปริญญา และปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) สำหรับโปรแกรมการสอนดนตรีศึกษานี้จัดอยู่ในการศึกษาสายมัธยมศึกษา และในปัจจุบันเปิดสอนเพียงสองระดับก็จะเสนอตามตารางที่ 1

ตารางแสดงหน่วยกิตตามโครงสร้างของหลักสูตรดนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู

สาย	ระดับของหลักสูตร	แบบการจัด	หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	หมวดวิชาเฉพาะด้าน		หมวดวิชาเลือกเสรี	หน่วยกิตรวม
				กลุ่มวิชาเนื้อหา	กลุ่มวิชาครู		
สายมัธยม	ปริญญาตรี	เอกเดี่ยว	40	60	37	6	143
	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)	เอกเดี่ยว	16	30	12	4	68

เนื้อหาสาระในหลักสูตรคณิตศาสตร์ศึกษาของสภาการฝึกหัดครูแบ่งออกเป็นกลุ่มวิชาใหญ่ ๆ ได้ 4 กลุ่มคือ กลุ่มวิชาพื้นฐาน กลุ่มวิชาเนื้อหา (วิชาเอกคณิต) กลุ่มวิชาครู และกลุ่มวิชาเลือกเสรี วิชาเอกคณิตศึกษาเป็นวิชาเฉพาะที่ขึ้นกับสายมัธยมศึกษา เป็นวิชาเอกซึ่งไม่ต้องเรียนวิชาโท มีลักษณะการแบ่งวิชาเอกเป็น 2 ลักษณะคือเอกเดี่ยวแบบลึกและเอกเดี่ยวแบบกว้าง การเอกเดี่ยวแบบลึกคือในวิชาทักษะเครื่องดนตรีซึ่งเป็นวิชาเอกให้เลือกเรียนเครื่องดนตรีตระกูลเดี่ยว จะเป็นเครื่องดนตรีไทยหรือตะวันตกก็ได้ ซึ่งบังคับทั้งหมด 12 หน่วยกิต แต่หากเลือกโปรแกรมเอกเดี่ยวแบบกว้างจะต้องเรียนเครื่องดนตรีเอก 2 ชนิดคือ เครื่องดนตรีไทย 1 ชนิดและเครื่องดนตรีสากลอีก 1 ชนิด อย่างละ 6 หน่วยกิต โดยที่โครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรนี้ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ในประเด็น 3 ด้านดังนี้คือ กลุ่มวิชาบังคับกับวิชาเลือก วิชาภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ และสัดส่วนคณิตไทยกับคณิตตะวันตก ดังมีรายละเอียดเป็นขั้นตอนตามตารางต่อไปนี้

2.1 สัดส่วนกลุ่มวิชาบังคับกับวิชาเลือก

หลักสูตรวิชาเอกคณิตศึกษาของสภาการฝึกหัดครู ในส่วนของวิชาเนื้อหาทางคณิต ได้แบ่งรายวิชาเป็นทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ (ซึ่งทั้งสองกลุ่มจะมีการแยกอย่างเด่นชัดถึงรายวิชาใดเป็นวิชาบังคับและวิชาเลือก) โดยกลุ่มวิชาบังคับจะมีหน่วยกิตมากกว่าวิชาเลือก ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนหน่วยกิตและร้อยละของกลุ่มวิชาบังคับและวิชาเลือกของหลักสูตรวิชาเอกคณิตศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)

กลุ่มวิชาเนื้อหา	ปริญญาตรี (เอกแบบลึก)		ปริญญาตรี (เอกแบบกว้าง)		ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)	
	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ
บังคับ	38	63.33	40	66.67	21	70.00
เลือก	22	36.67	20	33.33	9	30.00
รวม	60	100.00	60	100.00	30	100.00

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรวิชาเอกดนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู มีสัดส่วนกลุ่มวิชาเนื้อหาเป็นรายวิชาบังคับมากกว่าวิชาเลือก โดยในหลักสูตรปริญญาตรีเอกเดี่ยวแบบลัดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.33 : 36.67, หลักสูตรปริญญาตรีเอกเดี่ยวแบบกว้างคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.67 : 33.33 และหลักสูตรปริญญาตรีหลัง อนุปริญญาคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70.00 : 30.00

2.2 สัดส่วนวิชาภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรวิชาเอกดนตรีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยวิชาส่วนใหญ่เป็นวิชาภาคทฤษฎี

ตารางที่ 3 จำนวนหน่วยกิตคิดเป็นค่าร้อยละของกลุ่มวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในส่วนวิชาบังคับและวิชาเลือก

รายการ	ปริญญาตรี(เอกแบบลัด)		ปริญญาตรี(เอกแบบกว้าง)		ปริญญาตรี(หลัง อนุปริญญา)	
	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ
วิชาบังคับ ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ	22	36.66	24	40.00	13	43.33
	16	26.67	16	26.67	8	26.67
รวม	38	63.33	40	66.67	21	70.00
วิชาเลือก ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ	18	30.00	12	20.00	7	23.33
	4	6.67	8	13.33	2	6.67
รวม	22	36.67	20	33.33	9	30.00
รวมทั้งสิ้น	60	100.00	60	100.00	30	100.00

ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรวิชาคนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู ในส่วนวิชาบังคับมีวิชาภาคทฤษฎีมากกว่าวิชาภาคปฏิบัติ โดยหลักสูตรปริญญาตรีเอกแบบลึกคิดเป็นร้อยละ 36.66 : 26.67, ปริญญาตรีเอกแบบกว้างคิดเป็นร้อยละ 40.00 : 26.67, และปริญญาตรีหลังอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 43.33 : 26.67

ในส่วนวิชาเลือกของหลักสูตรวิชาเอกคนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู ได้มีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตและมีการแยกหมวดหมู่ไว้อย่างชัดเจน สำหรับส่วนนี้จะมวิชาภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติเช่นเดียวกัน คือหลักสูตรปริญญาตรีเอกแบบลึกคิดเป็นร้อยละ 30.00 : 16.67, ปริญญาตรีเอกแบบกว้างคิดเป็นร้อยละ 20.00 : 13.33, และปริญญาตรีหลังอนุปริญญาคิดเป็นร้อยละ 23.33 : 6.67

2.3 สักส่วนวิชาทางคนตรีไทยกับคนตรีตะวันตก

โครงสร้างของหลักสูตรวิชาเอกคนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู เปรียบเทียบวิชาคนตรีไทยและคนตรีตะวันตก เมื่อวิเคราะห์สัดส่วนจำนวนรายวิชาของทั้งสองสาขาพบว่า มีวิชาทางด้านคนตรีตะวันตกเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าวิชาทางคนตรีไทยจึงจะเสนอข้อมูลในตารางที่

ตารางที่ 4 จำนวนวิชาร้อยละของกลุ่มวิชาคนตรีไทยและคนตรีตะวันตกในหลักสูตรคนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู

รายการ	ปริญญาตรี(เอกแบบลึก)		ปริญญาตรี(เอกแบบกว้าง)		ปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา)		
	จำนวนวิชา	ร้อยละ	จำนวนวิชา	ร้อยละ	จำนวนวิชา	ร้อยละ	
คณตรีไทย	วิชาทฤษฎี	40	16.95	40	18.18	40	24.84
	วิชาปฏิบัติ	65	27.54	57	25.91	33	20.50
รวม	105	44.49	97	44.09	73	45.34	
คณตรีตะวันออก	วิชาทฤษฎี	46	19.50	46	20.91	45	27.95
	วิชาปฏิบัติ	85	36.01	77	35.00	43	26.71
รวม	131	55.51	123	55.91	88	54.66	
รวมทั้งสิ้น	236	100.00	220	100.00	161	100.00	

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรวิชาเอกคณตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครูมีเนื้อหารายวิชาทางคณตรีตะวันออกมากกว่าคณตรีไทย โดยในหลักสูตรปริญญาตรีเอกแบบลึกมีวิชาคณตรีตะวันออกมากกว่าคณตรีไทยคิดเป็นร้อยละ 55.51 : 44.49 ในวิชาทางทฤษฎีต่างกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.50 : 16.95 และวิชาปฏิบัติต่างกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.01 : 27.54

ในหลักสูตรเอกแบบกว้างมีวิชาดนตรีตะวันตกมากกว่าดนตรีไทยคิดเป็นร้อยละ 55.91 : 44.09 โดยวิชาทางทฤษฎีต่างกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.91 : 18.18 และวิชาปฏิบัติต่างกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.00 : 25.91

ในหลักสูตรปริญญาตรี หลังอนุปริญญามีวิชาดนตรีตะวันตกมากกว่าดนตรีไทยคิดเป็นร้อยละ 54.66 : 45.34 โดยวิชาทางทฤษฎีต่างกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.95 : 24.84 และวิชาทางปฏิบัติต่างกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.71 : 20.50

ในการศึกษาวิชาเอกดนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครูนี้ ได้มีการแบ่งโปรแกรมการศึกษาระดับปริญญาตรีนี้ออกเป็น 3 ลักษณะคือ เอกเดี่ยวแบบเล็ก (ต้องเลือกเครื่องดนตรีเอกกลุ่มเดี่ยวอาจเป็นดนตรีไทยหรือตะวันตกก็ได้) เอกเดี่ยวแบบกว้าง (ต้องศึกษาเครื่องดนตรีทั้งกลุ่มดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก) และปริญญาตรีหลังอนุปริญญา (2 ปีหลัง) การจัดการเรียนการสอนเป็นวิชาเอกแบบเดี่ยวขึ้นอยู่กับสายมัธยม ในหลักสูตรเอกเดี่ยวแบบเล็กมีวิชาที่เปิดตลอดหลักสูตร 236 วิชา เป็นรายวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรี (Music Performance) 80 วิชา ต้องเรียนปฏิบัติเครื่องมือ 14 หน่วยกิตและปฏิบัติการแสดงเดี่ยว (Recital) อีก 2 หน่วยกิตเป็นวิชาบังคับ ในหลักสูตรเอกเดี่ยวแบบกว้างมีวิชาที่เปิดสอนตลอดหลักสูตร 220 วิชา เป็นรายวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรี 80 หน่วยกิต ต้องเรียนวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย 6 หน่วยกิต และปฏิบัติเครื่องดนตรีตะวันตกอีก 6 หน่วยกิต ตลอดจนการปฏิบัติรวมวงเครื่องดนตรีไทยและตะวันตกอีกอย่างละ 2 หน่วยกิต สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีมีวิชาที่เปิดตลอดหลักสูตร 161 วิชา เป็นรายวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรี 40 วิชา แบ่งเป็นเอกดนตรีไทยและเอกดนตรีตะวันตก (เช่น เดี่ยวกับเอกเดี่ยวแบบเล็ก) จะต้องเรียนวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีทั้งหมด 6 หน่วยกิต และต้องเลือกปฏิบัติการแสดงเดี่ยว 2 หน่วยกิต

สรุปการวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรวิชาเอกดนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครูได้ว่า หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรเอกเดี่ยวอยู่ในสายมัธยมศึกษา จัดหลักสูตรออกเป็น 3 โปรแกรมคือ เอกเดี่ยวแบบเล็ก เอกเดี่ยวแบบกว้างและปริญญาตรีหลังอนุปริญญา หลักสูตรนี้มีสัดส่วนวิชาบังคับมากกว่าวิชาเลือกโดยเอกเดี่ยวแบบเล็กคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.33 : 36.67 เอกเดี่ยวแบบกว้างคิดเป็นร้อยละ 66.67 : 33.33 และปริญญาตรีหลังอนุปริญญาคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70.00 : 30.00, สำหรับสัดส่วนภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติจะมีภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติโดยเอกเดี่ยวแบบเล็กในส่วนวิชาบังคับจะคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.66 : 26.67 ส่วนวิชาเลือก

ร้อยละ 30.00 : 6.67 เอกเดี่ยวแบบกว้างในส่วนวิชาบังคับคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.00 : 26.67 ส่วนวิชาเลือกร้อยละ 20.00 : 13.33 ปริญญาตรีหลังอนุปริญญาในส่วนวิชาบังคับคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.33 : 26.67 ส่วนวิชาเลือกร้อยละ 23.33 : 6.67, สัดส่วนรายวิชาทางคณิตศาสตร์ตะวันตกมากกว่าคณิตศาสตร์ไทย โดยเอกเดี่ยวแบบลึกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.51 : 44.49 ในวิชาทางทฤษฎีต่างกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.50 : 16.95 และในวิชาปฏิบัติต่างกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.01 : 27.54 เอกเดี่ยวแบบกว้างมีวิชาคณิตศาสตร์ตะวันตกมากกว่าคณิตศาสตร์ไทยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.91 : 44.09 โดยวิชาทางทฤษฎีตะวันตกมากกว่าคณิตศาสตร์ไทยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.91 : 18.18 และวิชาปฏิบัติต่างกันสัดส่วนร้อยละ 35.00 : 25.91 ปริญญาตรีหลังอนุปริญญามีวิชาคณิตศาสตร์ตะวันตกมากกว่าคณิตศาสตร์ไทยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.66 : 45.34 โดยวิชาทางทฤษฎีต่างกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.95 : 24.84 และวิชาทางปฏิบัติต่างกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.71 : 20.50

การสรุปเอกสารหลักสูตรคณตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การวิเคราะห์วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหลักสูตรวิชาเอกคณตรี

สำหรับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรคณตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีทั้งหมด 2 ประการคือ

1. เพื่อเป็นเนื้อหาการสอนคณตรีระดับประถมและมัธยมศึกษา
2. เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการสอนคณตรีศึกษาและคณตรีชั้นสูง

การวิเคราะห์ความมุ่งหมายของหลักสูตร

1.1 ความมุ่งหมายทั่วไปและความมุ่งหมายเฉพาะ

ความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาเอกคณตรีศึกษาของสาขาคณตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สรุปการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ว่าวัตถุประสงค์ทั้งสองข้อเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไป ไม่มีวัตถุประสงค์ข้อใดเป็นวัตถุประสงค์เฉพาะ

1.2 คุณสมบัติของบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรคณตรีของสาขาคณตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เน้นอย่างเด่นชัดต้องการให้บัณฑิตออกไปปฏิบัติหน้าที่ครูคณตรีในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เน้นการสอนคณตรีเพื่อการศึกษาและการสอนในระดับสูงต่อไป

2. การวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรคณตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรคณตรีศึกษาของสาขาคณตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2531 เป็นหลักสูตรระดับอุดมศึกษาเปิดสอนเฉพาะระดับปริญญาตรี จัดเป็นหลักสูตรการสอนวิชาเฉพาะเอกเดี่ยว โดยที่การสอบคัดเลือกผู้สอบจะต้องสอบวิชาทักษะและทฤษฎีทางคณตรีและผ่านการทดสอบโสตประสาท

เข้ามาโดยเฉพาะ จะต้องเลือกเครื่องมือที่จะศึกษาเป็นเครื่องมือเอก ในขณะที่สอบคัดเลือก
เข้ามา สำหรับโครงสร้างของหลักสูตรจะเสนอโต้ดังตารางที่ 5

สาย	ระดับ	แบบ การจัด	หมวดวิชา พหุ รวม ทั่วไป	หมวดวิชาเฉพาะด้าน		หมวดวิชา เลือก เสรี	หน่วย กิตรวม
				กลุ่มวิชา เนื้อหา	กลุ่มวิชา ครู		
การสอนวิชา	ปริญญาตรี เฉพาะ	เอกสาย เดี่ยว	40	60	35	10	145

เนื้อหาวิชาในหลักสูตรคณาจารย์ศึกษาของคณะครุศาสตร์ ประกอบไปด้วยกลุ่มวิชา 4 กลุ่ม
คือ กลุ่มวิชาพื้นฐาน กลุ่มวิชาครู วิชาเนื้อหา (วิชาเอกคณาจารย์) กลุ่มวิชาครูและวิชาเลือกเสรี
รวมทั้งสิ้น 140 หน่วยกิต เอกสายเดี่ยวไม่ต้องเรียนวิชาโท เอกเครื่องดนตรีเพียงชั้นเดี่ยวและ
มีการเรียนการสอนทั้งดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก รับนิสิตปีละประมาณ 25 คน

ในการวิเคราะห์โครงสร้างผู้วิจัยจะวิเคราะห์ในประเด็น 3 ด้านดังนี้คือ กลุ่มวิชา
บังคับกับวิชาเลือก วิชาทฤษฎีกับวิชาปฏิบัติ (ในกลุ่มวิชาบังคับ) และสัดส่วนวิชาทางดนตรีไทยกับ
ดนตรีตะวันตก ดังมีรายละเอียดเป็นขั้นตอนตามตารางต่อไปนี้

2.1 สัดส่วนกลุ่มวิชาบังคับกับวิชาเลือก

หลักสูตรวิชาเอกคณาจารย์ศึกษาของสาขาคณาจารย์ ภาควิชาสารพัดศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในกลุ่มวิชาเอกซึ่งเป็นกลุ่มวิชาเนื้อหาทางดนตรีได้แบ่งรายวิชาเป็นกลุ่ม
วิชาบังคับและวิชาเลือก โดยกลุ่มวิชาบังคับจะมีหน่วยกิตมากกว่าวิชาเลือกดังรายละเอียดที่จะ
เสนอในตาราง

ตารางที่ 6 จำนวนหน่วยกิตและร้อยละของกลุ่มวิชาบังคับและวิชาเลือกของหลักสูตรคณาจารย์
ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มวิชาเนื้อหา	ปริญญาตรีคณตรีศึกษา	
	จำนวนหน่วยกิต	ร้อยละ
บังคับ	40	66.67
เลือก	20	33.33
รวม	60	100.00

ตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรวิชาเอกคณตรีศึกษาของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีสัดส่วนกลุ่มวิชาเอกด้านเนื้อหาเป็นรายวิชาบังคับมากกว่าวิชาเลือก คิดเป็นร้อยละ 66.67 : 33.33

2.2 สัดส่วนวิชาทฤษฎีกับวิชาปฏิบัติในกลุ่มวิชาบังคับ

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรวิชาเอกคณตรีศึกษาของคณะครุศาสตร์ มีวิชาเฉพาะเป็นทั้งวิชาทฤษฎีและวิชาปฏิบัติ โดยวิชาส่วนใหญ่จะเป็นวิชาทางภาคปฏิบัติดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 จำนวนหน่วยกิตและร้อยละของกลุ่มวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในส่วนของวิชาบังคับ

รายการ	ปริญญาตรีคณตรีศึกษา	
	จำนวนหน่วยกิต	ร้อยละ
ภาคทฤษฎี	12	30
วิชาบังคับ ภาคปฏิบัติ	28	70
รวม	40	100

ตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรคณตรีศึกษาของคณะครุศาสตร์
 ในส่วนวิชาบังคับ เป็นวิชาภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎีคิดเป็นร้อยละ 70:30

สำหรับในส่วนวิชาเลือกมิได้มีการกำหนดไว้อย่างแน่นอนว่าให้เลือกวิชาทฤษฎีและ
 ปฏิบัติเป็นจำนวนกี่หน่วยกิตให้ตายตัว เพียงแต่กำหนดให้เลือกเรียนได้ 20 หน่วยกิต โดยมิวิชา
 ให้เลือกทั้งหมด 58 วิชา เป็นวิชาภาคปฏิบัติจำนวน 36 วิชา (คิดเป็น 70 หน่วยกิต) และวิชา
 ภาคทฤษฎี 22 วิชา (คิดเป็น 44 หน่วยกิต) เป็นที่น่าสังเกตว่าภาคปฏิบัติมีจำนวนหน่วยกิตและ
 จำนวนวิชามากกว่าภาคทฤษฎี

2.3 สัดส่วนวิชาทางคณตรีไทยกับคณตรีตะวันตก

โครงสร้างของหลักสูตรกำหนดให้มีสัคนักศึกษาทั้งวิชาคณตรีไทยและคณตรีตะวันตก
 เมื่อวิเคราะห์สัดส่วนรายวิชาของวิชาทั้งสองพบว่า มีวิชาทางคณตรีตะวันตกเป็นสัดส่วนที่สูงกว่า
 วิชาทางคณตรีไทย

ตารางที่ 8 จำนวนวิชาร้อยละของกลุ่มวิชาคณตรีไทยและคณตรีตะวันตกในหลักสูตรคณตรีศึกษา
 ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการ	ปริญญาตรีคณตรีศึกษา		
	จำนวนวิชา	ร้อยละ	
คณตรีไทย	วิชาทฤษฎี	7	8.24
	วิชาปฏิบัติ	20	23.52
รวม		27	31.76
คณตรีตะวันตก	วิชาทฤษฎี	22	25.88
	วิชาปฏิบัติ	29	34.12
รวม		51	60.00
รายวิชาคณตรีรวม (ทักษะคณตรี 1-7) *		7	8.24
รวมทั้งสิ้น		85	100.00

ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรวิชาเอกดนตรีศึกษา มีเนื้อหาวิชาทางดนตรีตะวันตกมากกว่าดนตรีไทยเป็นสัดส่วนร้อยละ 60.00 : 31.76 โดยในวิชาทฤษฎีต่างกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.88 : 8.24 และในวิชาปฏิบัติต่างกันร้อยละ 34.12 : 23.52

* รายวิชารวมในหลักสูตรนี้คือวิชาทักษะดนตรี 1-7 ซึ่งนิสิตเอกดนตรีไทยและตะวันตก จะลงทะเบียนด้วยรหัสเดียวกันคือ 431 112, 431 113, 431 211, 431 305, 431 306 และ 411 405 แต่การเรียนจะแยกเรียนตามเครื่องมือที่เอก

ในการศึกษาตามหลักสูตรวิชาเอกดนตรีของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กำหนดให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติดังนี้คือ เป็นนิสิตสาขาการสอนวิชาเฉพาะและมีความสามารถทางทักษะดนตรีเป็นอย่างดีอย่างน้อย 1 ชั้น ผ่านการทดสอบโสตประสาท (Ear Test) และมีความรู้ทางทฤษฎีดนตรี การเลือกเครื่องดนตรีเป็นเครื่องมือเอกเลือกได้เพียงเครื่องดนตรีชนิดเดียวตลอดหลักสูตร (มิให้เลือกทั้งเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีตะวันตก) โดยจะเลือกตั้งแต่เมื่อทำการสอบเข้า ในส่วนวิชาบังคับที่เป็นทักษะดนตรีสำหรับผู้ที่มีได้ออกคีย์บอร์ดและเครื่องเป่า จะต้องเรียนวิชาคีย์บอร์ดและเรคอร์ดเดอร์ 1 เป็นวิชาบังคับ ตลอดจนบังคับเลือกให้เรียนเครื่องดนตรีที่มีได้เป็นเครื่องดนตรีเอกอีก 1 ชิ้นคือ เครื่องตี 1 เครื่องเป่า 1 และเครื่องสาย 1 (ทั้งดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก)

สรุปการวิเคราะห์โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตรวิชาเอกดนตรีศึกษาของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ว่า หลักสูตรวิชาเอกดนตรีศึกษาเป็นหลักสูตรสาขาการสอนวิชาเฉพาะ มุ่งผลิตครูเพื่อสอนในระดับประถมและมัธยมศึกษาาร่วมกันและเป็นพื้นฐานสำหรับการสอนดนตรีศึกษาต่อไป จัดหลักสูตรออกเป็นปริญาตรีเอกเดี่ยว มีสัดส่วนวิชาบังคับกับวิชาเลือกเป็นร้อยละ 66.67 : 33.33 ในรายวิชาบังคับมีสัดส่วนภาคทฤษฎีน้อยกว่าภาคปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 30:70 และมีสัดส่วนรายวิชาทางดนตรีตะวันตกมากกว่าดนตรีไทยเป็นร้อยละ 60:31.76 โดยวิชาทางทฤษฎีดนตรีตะวันตกมากกว่าทฤษฎีดนตรีไทยร้อยละ 25.88:8.24 และวิชาปฏิบัติทางดนตรีตะวันตกมากกว่าวิชาปฏิบัติทางดนตรีไทยร้อยละ 34.12:23.52

การสรุปเอกสารหลักสูตรวิชาเอกศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ (ร่วมกับคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

1. การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหลักสูตรวิชาเอกศึกษาศาสตร์ของคณะศึกษาศาสตร์ร่วมกับคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีดังต่อไปนี้คือ

"เพื่อผลิตบัณฑิตศึกษาศาสตร์ที่มีความรู้ ความสามารถ ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งสามารถนำไปประกอบอาชีพครูคนตรีที่มีประสิทธิภาพ"

1.1 ความมุ่งหมายทั่วไปและความมุ่งหมายเฉพาะ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาเอกศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สรุปได้ว่ามีแต่วัตถุประสงค์ทั่วไป ไม่พบว่าในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เฉพาะแต่อย่างใด

1.2 คุณสมบัติของบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาเอกศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แสดงให้เห็นคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์อย่างชัดเจนว่า ต้องการผลิตบัณฑิตเพื่อทำหน้าที่ครูคนตรีที่มีประสิทธิภาพ แต่วัตถุประสงค์มิได้เน้นให้เห็นเด่นชัดว่าต้องการเน้นการสอนในระดับใด คงกล่าวแต่เป้าหมายเพื่อการเป็นครูสอนคนตรีเท่านั้น

2. การวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ (ร่วมกับคณะมนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ (ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปรับปรุงใหม่ปี พ.ศ. 2530 เป็นหลักสูตรระดับอุดมศึกษาเปิดสอนเฉพาะระดับปริญญาตรีและปริญญาตรีหลักสูตรเทียบ จัดเป็นหลักสูตรการสอนวิชาเฉพาะ เอกเดี่ยว โดยที่การสอบคัดเลือกผู้สอบจะสอบเข้าศึกษากับทางมหาวิทยาลัยโดยตรงไม่ผ่านทางทบวงมหาวิทยาลัย มีการสอบทั้งวิชาพื้นฐานความรู้ทั่วไป วิชาทางทฤษฎีและการปฏิบัติ เครื่องดนตรี การเลือกเอกเครื่องดนตรีจะเป็นเอกเครื่องดนตรีชนิดเดี่ยวแยกดนตรีไทยและตะวันตก โครงสร้างของหลักสูตรมีรายละเอียดดังตารางที่ 9

สาย	ระดับของหลักสูตร	แบบการจัด	หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	หมวดวิชาเฉพาะด้าน		หมวดวิชาเลือกเสรี	หน่วยกิตรวม
				กลุ่มวิชาเนื้อหา	กลุ่มวิชาครู		
สายมัธยม	ปริญญาตรี	เอกเดี่ยว	30	59	38	5 - 17	140
	ปริญญาตรี (หลังจบปริญญา)	เอกเดี่ยว	-	55	21	0 - 4	80

สำหรับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ (ร่วมกับคณะมนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีเนื้อหารายวิชาแบ่งออกได้เป็นสี่ด้านคือ หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาเนื้อหาซึ่งเป็นวิชาเอก กลุ่มวิชาครูและวิชาเลือกเสรี รวมทั้งสิ้นต้องเรียนตลอดหลักสูตร ต้องไม่น้อยกว่า 240 หน่วยกิตในระดับปริญญาตรีธรรมดา และสำหรับหลักสูตรปริญญาตรีเทียบหลักสูตร 4 ปี (เรียนสองปี) ต้องเรียนไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต

2.1 สัดส่วนกลุ่มวิชาบังคับกับวิชาเลือก

หลักสูตรวิชาเอกดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในส่วนวิชาเอกดนตรี แบ่งรายวิชาเป็นกลุ่มวิชาบังคับและวิชาเลือก โดยกลุ่มวิชาบังคับจะมีปริมาณหน่วยกิตมากกว่ากลุ่มวิชาเลือก ดังรายละเอียดในตารางที่

ตารางที่ 10 จำนวนหน่วยกิตและร้อยละของกลุ่มวิชาบังคับและวิชาเลือกของหลักสูตรดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปีและหลักสูตรเทียบ 4 ปี

กลุ่มวิชาเนื้อหา	ปริญญาตรี (หลักสูตรปกติ)		ปริญญาตรี (หลักสูตรเทียบ)	
	จำนวนหน่วยกิต	ร้อยละ	จำนวนหน่วยกิต	ร้อยละ
วิชาบังคับ	49	83.05	45	81.82
วิชาเลือก	10	16.95	10	18.18
รวม	59	100.00	55	100.00

ตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรวิชาเอกดุริยางคศาสตร์ ระดับปริญญาตรีมีสัดส่วนกลุ่มวิชาเนื้อหาทางดนตรีเป็นวิชาบังคับมากกว่าวิชาเลือกคิดเป็นร้อยละ 83.05 : 16.95 และระดับปริญญาตรี (หลักสูตรเทียบ) มีสัดส่วนวิชาบังคับมากกว่าวิชาเลือกเช่นกันคิดเป็นร้อยละ 81.82 : 18.18

2.2 สัดส่วนวิชาทฤษฎีกับวิชาปฏิบัติ

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรวิชาเอกดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวิชาดนตรีทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในส่วนของวิชาบังคับนี้ส่วนใหญ่จะเป็นภาคทฤษฎีจึงจะได้แสดงรายละเอียดในตารางที่

ตารางที่ 11 จำนวนหน่วยกิตคิดเป็นค่าร้อยละของกลุ่มวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในส่วนวิชาบังคับ

รายการ	ปริญญาตรี(หลักสูตรปกติ)		ปริญญาตรี(หลักสูตรเทียบ)		
	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	
วิชาบังคับ	ภาคทฤษฎี	30	66.67	30	61.22
	ภาคปฏิบัติ	15	33.33	19	38.78
รวม	45	100.00	49	100.00	

ตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรวิชาเอกศึกษาศาสตร์ในส่วนวิชาบังคับ เป็นวิชาทางภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ คือในหลักสูตรปริญญาตรีภาคปกติคิดเป็นร้อยละ 66.67:33.33 และในหลักสูตรปริญญาตรี (หลักสูตรเทียบ) คิดเป็นร้อยละ 61.22:38.78

ในส่วนวิชาเลือก มิได้มีการกำหนดตายตัวว่าให้เลือกวิชาทฤษฎีและปฏิบัติเป็นสัดส่วนอย่างไร เพียงแต่กำหนดให้เลือกเรียนในรายวิชาเลือกเป็นจำนวน 10 หน่วยกิต โดยมีวิชาเปิดให้เลือกเรียนได้ทั้งหมด 15 วิชา (จำนวน 26 หน่วยกิต) เป็นรายวิชาปฏิบัติ 4 วิชา (4 หน่วยกิต) และรายวิชาทางทฤษฎี 11 วิชา (22 หน่วยกิต) จะเห็นว่าในรายวิชาทฤษฎีจะมีจำนวนวิชาและจำนวนหน่วยกิตมากกว่ารายวิชาปฏิบัติมากกว่ากันในอัตราค่อนข้างสูง

2.3 สัดส่วนวิชาทางคณิตไทยกับคณิตตะวันตก

โครงสร้างของหลักสูตรศึกษาศาสตร มหาวิทาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดให้นักศึกษาต้องเรียนทั้งรายวิชาคณิตไทยและคณิตตะวันตก ดังจะแสดงรายละเอียดในตารางที่ 12 จำนวนร้อยละของกลุ่มวิชาคณิตไทยและคณิตตะวันตกในหลักสูตรศึกษาศาสตร มหาวิทาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายการ	ปริญญาตรี(หลักสูตรปกติ)		ปริญญาตรี(หลักสูตรเทียบ)	
	วิชา	ร้อยละ	วิชา	ร้อยละ
วิชาทฤษฎี คณะศรีไทย	8	18.60	8	19.50
วิชาปฏิบัติ	4	9.30	4	9.75
รวม	12	27.90	12	29.25
วิชาทฤษฎี คณิศรตะวันออก	15	34.88	15	36.59
วิชาปฏิบัติ	7	16.28	7	17.08
รวม	22	51.16	22	53.67
รายวิชาคณิศรรวม	9	20.94	7	17.08
รวมทั้งสิ้น	43	100.00	41	100.00

หมายเหตุ รายวิชาที่อยู่ในหลักสูตรนี้คือวิชาทักษะคณิศร 1-6 ซึ่งนักศึกษาทั้งเอกคณะศรีไทยและคณิศรตะวันออกจะต้องลงทะเบียนเรียนด้วยรหัสวิชาเดียวกัน คือวิชา คร.231, คร.232, คร.331, คร.332, คร.431, คร.432 แต่ในการเรียนจะเรียนแยกกันตามเครื่องมือที่เอก นอกจากนี้ยังมีวิชาที่ต้องเรียนรวมกันอีก 3 วิชาคือ หลักสูตรและการสอน 1-3 รหัส คร.407, คร.408 และ คร.409

ตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมีเนื้อหาวิชาเป็นคณาจารย์ตะวันออกมากกว่าคณะศรีไทย โดยหลักสูตรปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 51.16:27.90 โดยวิชาทฤษฎีต่างกันร้อยละ 34.88:18.60 และในวิชาปฏิบัติต่างกันร้อยละ 16.28:9.30 และในหลักสูตรปริญญาตรี (หลักสูตรเทียบ) คณิศรตะวันออกมากกว่าคณะศรีไทยร้อยละ 53.67:29.25 โดยวิชาทฤษฎีต่างกันร้อยละ 36.59:19.50 และวิชาปฏิบัติต่างกันร้อยละ 17.08:9.75

สรุปการเปรียบเทียบการวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรคณตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตารางที่ 13 ตารางเปรียบเทียบหน่วยกิตตามโครงสร้างของหลักสูตรคณตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สาย	ระดับของหลักสูตร	แบบการจัด	หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป			หมวดวิชาเฉพาะด้าน (กลุ่มวิชาเนื้อหา)			หมวดวิชาเฉพาะด้าน (กลุ่มวิชาครู)			หมวดวิชาเลือกเสรี			รวมหน่วยกิต		
			วค.	จุฬาฯ	มศว.	วค.	จุฬาฯ	มศว.	วค.	จุฬาฯ	มศว.	วค.	จุฬาฯ	มศว.	วค.	จุฬาฯ	มศว.
สายมัธยม การสอนวิชา เฉพาะ สายมัธยม	ปริญญาตรี	เอกเดี่ยว	40	40	30	60	60	59	37	35	38	6	10	5-17	143	145	140
	ปริญญาตรี (หลักสูตรเทียบ)	เอกเดี่ยว	16	-	-	30	-	55	12	-	21	4	-	0-4	68	-	80

เนื้อหาสาระในหลักสูตรทั้ง 3 หลักสูตรแบ่งออกเป็นกลุ่มวิชาใหญ่ ๆ ได้ 4 กลุ่ม ในหลักสูตรปริญญาตรี กลุ่มวิชาพื้นฐานทั่วไปหลักสูตรคณตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครูมีจำนวนหน่วยกิตเท่ากับของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและของมหาศรีนครินทรวิโรฒน้อยกว่ามากถึง 10 หน่วยกิต กลุ่มวิชาเนื้อหา (วิชาเอกคณตรี) หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีเท่ากันคือ 60 หน่วยกิต แต่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน้อยกว่าเล็กน้อยเพียง 1 หน่วยกิต ในกลุ่มของวิทยาลัยครูหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูมีมากกว่าหลักสูตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่น้อยกว่าของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเล็กน้อย ในกลุ่มวิชาเลือกเสรีมีความแตกต่างที่พอสมควรคือหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูสามารถเลือกเรียนได้ 6 หน่วยกิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเลือกเรียนได้ 10 หน่วยกิต และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเลือกเรียนได้มากถึง 5-17 หน่วยกิต เมื่อเทียบหน่วยกิตรวมจะพบว่าหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูบังคับทั้งหมด 143 หน่วยกิต น้อยกว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคือบังคับ 145 หน่วยกิตและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบังคับน้อยที่สุดคือ 140 หน่วยกิต

สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีหลักสูตรเทียบ (คือเรียน 2 ปีหลังจบปริญญา) มีเปิดเพียง 2 แห่งคือหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยที่หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูต้องเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป 16 หน่วยกิต แต่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไม่บังคับ กลุ่มวิชาเนื้อหาของหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูบังคับเพียง 30 หน่วยกิต แต่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบังคับมากถึง 55 หน่วยกิตซึ่งมากกว่ากันเป็นอัตราส่วนมากเกือบเท่าตัว กลุ่มวิชาวิชาชีพครูหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูบังคับให้เรียนเพียง 12 หน่วยกิต ในขณะที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบังคับมากถึง 21 หน่วยกิต และกลุ่มวิชาเลือกเสรีกำหนดให้เรียนเป็นจำนวนหน่วยกิตเท่ากันคือ 4 หน่วยกิต เมื่อเทียบจำนวนหน่วยกิตรวมจะเห็นว่าหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูมีหน่วยกิตรวม 68 หน่วยกิตน้อยกว่าหลักสูตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒคือ 80 หน่วยกิต

วค. = หลักสูตรคณตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู

จุฬาฯ = หลักสูตรคณตรีศึกษาของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มศว. = หลักสูตรคณตรีศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สัดส่วนกลุ่มวิชาบังคับกับวิชาเลือก

ตารางที่ 14 จำนวนหน่วยกิตและร้อยละของกลุ่มวิชาบังคับและวิชาเลือกของหลักสูตรวิชาเอกดนตรีศึกษาในระดับปริญญาตรีของสภาการฝึกหัดครู หลักสูตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหลักสูตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กลุ่มวิชาเนื้อหา	หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู						จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ			
	ปริญญาตรี(เอกแบบลึก)		ปริญญาตรี(เอกแบบกว้าง)		ปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา)		ปริญญาตรี		ปริญญาตรี(หลักสูตรปกติ)		ปริญญาตรี(หลักสูตรเทียบ)	
	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ
บังคับ	38	63.33	40	66.67	21	70.00	40	66.67	49	83.05	45	81.82
เลือก	22	36.67	20	33.33	9	30.00	20	33.33	10	16.95	10	18.18
รวม	60	100.00	60	100.00	30	100.00	60	100.00	59	100.00	55	100.00

ตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรทั้ง 3 มีสัดส่วนกลุ่มวิชาเนื้อหาเป็นวิชาบังคับมากกว่ารายวิชาเลือก โดยหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูปริญญาตรีเอกเดี่ยวแบบลึกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.33 : 36.67 หลักสูตรปริญญาตรี (เอกแบบกว้าง) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.67 : 33.33 หลักสูตรปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70.00 : 30.00 หลักสูตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.67 : 33.33 หลักสูตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปริญญาตรี (หลักสูตรปกติ) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 83.05 : 16.95 และหลักสูตรปริญญาตรี (หลักสูตรเทียบ) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 81.82 : 18.18

สัดส่วนวิชาภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ

ตารางที่ 15 จำนวนหน่วยกิตคิดเป็นร้อยละของกลุ่มวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในส่วนวิชาบังคับและวิชาเลือก

รายการ	หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู						จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ			
	ปริญญาตรี (เอกแบบลึก)		ปริญญาตรี (เอกแบบกว้าง)		ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)		ปริญญาตรี		ปริญญาตรี (หลักสูตรปกติ)		ปริญญาตรี (หลักสูตรเทียบ)	
	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ
ภาคทฤษฎี วิชาบังคับ ภาคปฏิบัติ	22	57.89	24	60.00	13	61.90	12	30.00	30	66.67	30	61.22
	16	42.11	16	40.00	8	38.10	28	70.00	15	33.33	19	38.78
รวม	38	100.00	40	100.00	21	100.00	40	100.00	45	100.00	49	100.00
ภาคทฤษฎี วิชาเลือก ภาคปฏิบัติ	18	81.82	12	60.00	7	77.78	-	-	-	-	-	-
	4	18.18	8	40.00	2	22.22	-	-	-	-	-	-
รวม	22	100.00	20	100.00	9	100.00	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ศึกษาของสถาบันทั้ง 3 แห่ง ในส่วนวิชาบังคับของสภาการฝึกหัดครูปรากฏว่าในส่วนวิชาบังคับมีวิชาภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ โดยหลักสูตรปริญญาตรีเอกแบบลึกคิดเป็นร้อยละ 57.89 : 42.11 ปริญญาตรีเอกเดี่ยวแบบกว้างคิดเป็นร้อยละ 60.00 : 40.00 และปริญญาตรีหลังอนุปริญญาคิดเป็นร้อยละ 61.90 : 38.10 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.00 : 70.00 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยหลักสูตรปริญญาตรี หลักสูตรปกติคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.67 : 33.33 และปริญญาตรีหลักสูตรเทียบคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 61.22 : 38.78

ในส่วนวิชาเลือกปรากฏว่ามีเพียงหลักสูตรเดียวที่มีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเอาไว้ชัดเจนแน่นอนนั่นคือหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู สำหรับส่วนนี้จะมียุทธศาสตร์มากกว่าภาคปฏิบัติเช่นเดียวกัน คือหลักสูตรปริญญาตรีเอกแบบลึกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 81.82 : 18.18 เอกแบบกว้างคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60.00 : 40.00 และปริญญาตรีหลังอนุปริญญาคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 77.78 : 22.22

สัดส่วนวิชาทางดนตรีไทยและตะวันตก

ตารางที่ 16 จำนวนวิชาร้อยละของกลุ่มวิชาดนตรีไทยและดนตรีตะวันตกในหลักสูตรดนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู หลักสูตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหลักสูตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายการ	หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู						จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ			
	ปริญญาตรี (เอกแบบลึก)		ปริญญาตรี (เอกแบบกว้าง)		ปริญญาตรี (หลัง อนุปริญญา)		ปริญญาตรี		ปริญญาตรี (หลักสูตรปกติ)		ปริญญาตรี (หลักสูตรเทียบ)	
	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ	หน่วยกิต	ร้อยละ
วิชาทฤษฎี ดนตรีไทย	40	16.95	40	18.18	40	24.84	7	8.24	8	18.60	8	19.50
วิชาปฏิบัติ	65	27.54	57	25.91	33	20.50	20	23.52	4	9.30	4	9.75
รวม	105	44.49	97	44.09	73	45.34	27	31.76	12	27.90	12	29.25
วิชาทฤษฎี ดนตรีตะวันตก	46	19.50	46	20.91	45	27.95	22	25.88	15	34.88	15	36.59
วิชาปฏิบัติ	85	36.01	77	35.00	43	26.71	29	34.12	7	16.28	7	17.08
รวม	131	55.51	123	55.91	88	54.66	51	60.00	22	51.16	22	53.67
รายวิชาดนตรีรวม	-	-	-	-	-	-	7	8.24	9	20.94	7	17.08
รวมทั้งสิ้น	236	100.00	220	100.00	161	100.00	85	100.00	43	100.00	41	100.00

ตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรวิชาดนตรีศึกษาของสถาบันทั้ง 3 แห่ง มีเนื้อหาวิชาทางดนตรีตะวันตกมากกว่าดนตรีไทย โดยในหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู ปรินซิพัลเอกแบล็กมีวิชาดนตรีตะวันตกมากกว่าดนตรีไทยคิดเป็นร้อยละ 55.51 : 44.49 ในหลักสูตรเอกแบล็กกว้างมีวิชาดนตรีตะวันตกมากกว่าดนตรีไทยคิดเป็นร้อยละ 55.91 : 44.09 หลักสูตรปรินซิพัลหลังอนุปริญญาวิชาดนตรีตะวันตกมากกว่าดนตรีไทยคิดเป็นร้อยละ 54.66 : 45.34 หลักสูตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีรายวิชาดนตรีตะวันตกมากกว่าดนตรีไทยคิดเป็นร้อยละ 34.12 : 31.76 หลักสูตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีรายวิชาดนตรีตะวันตกมากกว่าดนตรีไทยในหลักสูตรปรินซิพัลหลักสูตรปกติร้อยละ 51.16 : 27.90 และปรินซิพัลหลักสูตรเทียบคิดเป็นร้อยละ 53.67 : 29.25 จะเห็นว่าถ้าเทียบจำนวนวิชาแล้วหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูจะมีวิชารวมมากที่สุดคือ 236 วิชา รองลงมาคือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 85 วิชา และมหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ มี 43 วิชา

หมายเหตุ รายวิชาดนตรีร่วมของหลักสูตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคือวิชาทักษะดนตรี 1-7 ซึ่งใช้รหัสเดียวกันในการลงทะเบียน แต่จะแยกเรียนตามเครื่องมือที่เอก
รายวิชาดนตรีร่วมของหลักสูตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒคือทักษะดนตรี 1-6 ซึ่งใช้รหัสเดียวกันในการลงทะเบียน แต่จะแยกเรียนตามเครื่องมือที่เอก
นอกจากนี้วิชาที่รหัสเดียวกันสำหรับใช้ทั้งดนตรีตะวันตกและไทยคือหลักสูตรและการสอน

1-3 รหัส คร.407 คร.408 คร.409

ตอนที่ 2 การสำรวจด้วยการสัมภาษณ์

ก. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้บริหารและอาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์

สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ในประชากรกลุ่มผู้บริหารและอาจารย์ในสถาบันที่มี
การสอนคนตรีศึกษาของรัฐ แจกแจงตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา แขนงคนตรีที่สอน และ
ประสบการณ์การสอนคนตรี วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และร้อยละ ดังแสดงในตารางที่

ตารางที่ 17 สถานภาพของผู้บริหารและอาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการ
ศึกษา แขนงคนตรีที่สอน และประสบการณ์การสอนคนตรี

สถานภาพของผู้บริหารและอาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	23	76.67
	หญิง	7	23.33
รวม		30	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	11	36.67
	31 - 35 ปี	6	20.00
	36 - 40 ปี	1	3.33
	41 - 45 ปี	5	16.67
	46 - 50 ปี	3	10.00
	51 ปีขึ้นไป	4	13.33
รวม		30	100.00
วุฒิทางการศึกษา	ปริญญาตรี	19	63.33
	ปริญญาโท	9	30.00
	ปริญญาเอก	2	6.67
รวม		30	100.00

สถานภาพของผู้บริหารและอาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์		จำนวน	ร้อยละ
แขนงคนตรีที่สอน	คนตรีไทย	14	46.67
	คนตรีสากล	16	53.33
รวม		30	100.00
ประสบการณ์การสอน	1 - 5 ปี	7	23.33
	6 - 10 ปี	7	23.33
	11 - 15 ปี	7	23.33
	16 - 20 ปี	5	16.67
	20 ปีขึ้นไป	4	13.33
รวม		30	100.00

ผู้บริหาร 7 ท่าน อาจารย์ 23 ท่าน

จากตารางที่ 17 สถานภาพของผู้บริหารและอาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์ประมวลได้ดังนี้

- เพศ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์เพศชาย (ร้อยละ 76.67) มีมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 23.33)
- อายุ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์อายุต่ำกว่า 30 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 36.67), รองลงมาคืออายุระหว่าง 31-35 ปี (ร้อยละ 20.00), อายุระหว่าง 41-45 ปี (ร้อยละ 16.67), อายุ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 13.33), อายุ 46-50 ปี (ร้อยละ 10.00) และน้อยที่สุดคืออายุระหว่าง 36-40 ปี (ร้อยละ 3.33)
- วุฒิปริญญา ผู้บริหารและอาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์ มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 63.33) รองลงมาคือวุฒิปริญญาโท (ร้อยละ 30.00) และปริญญาเอก (ร้อยละ 6.67)
- แขนงคนตรีที่สอน ผู้บริหารและอาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์ สอนทางแขนงคนตรีตะวันตก มีจำนวนมากกว่าทางคนตรีไทย (ร้อยละ 53.33 : 46.67)

5. ประสิทธิภาพการสอน ผู้บริหารและอาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์มีประสิทธิภาพในการสอนคนตรี 1-5 ปี, 6-10 ปี และ 11-15 ปี มีจำนวนมากเท่ากัน (ร้อยละ 23.33) มีประสิทธิภาพการสอนคนตรี 16-20 ปี มีรองลงมา (ร้อยละ 16.67) และประสิทธิภาพการสอน 20 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 13.34)

สถานภาพส่วนตัวของผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรี

สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ในประชากรกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรี แจกแจงตามเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา แขนงคนตรีที่สอน และประสิทธิภาพการสอนคนตรี วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และร้อยละ ดังแสดงในตารางที่

ตารางที่ 18 สถานภาพของผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรี จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา แขนงคนตรีที่สอน และประสิทธิภาพในการสอนคนตรี

สถานภาพของผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรี		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	8	80.00
	หญิง	2	20.00
รวม		10	100.00
อายุ	30 - 40 ปี	1	10.00
	41 - 50 ปี	2	20.00
	51 - 60 ปี	3	30.00
	61 - 70 ปี	2	20.00
	71 - 80 ปี	1	10.00
	80 ปีขึ้นไป	1	10.00
รวม		10	100.00
วุฒิต่างการศึกษา	ปริญญาตรี	2	20.00
	ปริญญาเอก	2	20.00
	อื่น ๆ	6	60.00
รวม		10	100.00

สถานภาพของผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรี		จำนวน	ร้อยละ
แขนงคนตรีที่สอน	คนตรีไทย	5	50.00
	คนตรีตะวันตก	5	50.00
รวม		10	100.00
ประสบการณ์การสอน	ต่ำกว่า 10 ปี	1	10.00
	11 - 20 ปี	1	10.00
	21 - 30 ปี	4	40.00
	30 - 40 ปี	1	10.00
	41 ปีขึ้นไป	3	30.00
รวม		10	100.00

จากตารางที่ 18 สถานภาพของผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรีประมวลได้ดังนี้

1. เพศ ผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรีเพศชาย (ร้อยละ 80.00) มีมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 20.00)
2. อายุ ผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรี อายุ 51-60 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 30.00) อายุ 41-50 ปี และ 61-70 ปีมีเท่ากัน (ร้อยละ 20.00) และอายุ 30-40 ปี, 71-80 ปี และ 80 ปีขึ้นไปมีเท่ากัน (ร้อยละ 10.00)
3. วุฒិทางการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรีมีวุฒิอื่น ๆ มากที่สุด (ร้อยละ 60.00) และวุฒิปริญญาตรีกับวุฒิปริญญาเอกเท่ากัน (ร้อยละ 20.00)
4. แขนงคนตรีที่สอน ผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรีสอนทางคนตรีไทยและคนตรีตะวันตก เท่ากัน (ร้อยละ 50.00)
5. ประสบการณ์การสอนคนตรี ผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรีมีประสบการณ์การสอนคนตรี ระหว่าง 21-30 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 40.00) รองลงมาคือ 41 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 30) และ ประสบการณ์ระหว่างต่ำกว่า 10 ปี, 11-20 ปีและ 30-40 ปีเท่ากัน (ร้อยละ 10.00)

ข. สรุปรายการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรีเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของ
คนตรีศึกษาในประเทศไทย

1. สรุปรายการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของคนตรีศึกษาในประเทศไทย

1.1 สภาพและปัญหาของคนตรีศึกษาในสถาบันที่ผู้บริหารปฏิบัติงาน ในด้าน

- การเรียนการสอนวิชาทักษะเครื่องดนตรี
- การเรียนการสอนวิชาทฤษฎี เนื้อหาและการใช้หลักสูตร
- ความพร้อมค่านบุคลากรผู้สอน
- ความพร้อมค่านอุปกรณ์การเรียนการสอน (ตำรา โน้ตเพลง เครื่อง
ดนตรี ห้องฝึกซ้อม เครื่องเสียง แล็บภาพ ฯ)
- อุปสรรคและปัญหาของการเรียนการสอนคนตรีศึกษา
- ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานของสถาบัน

1.2 สภาพและปัญหาของคนตรีศึกษาในระดับประเทศในด้าน

- เนื้อหาที่สอนมีความเหมาะสมครอบคลุมเพียงพอหรือไม่
- ค่านบัณฑิตที่จบคนตรีศึกษาออกมาจากสถาบันต่าง ๆ
- การบรรจุครูผู้สอนของจัดการเรียนการสอนคนตรีศึกษาของ
สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
- ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาคนตรีศึกษาในประเทศไทย

สำหรับการเก็บข้อมูลภาคสนามนี้ได้กำหนดกรอบว่าจะออกทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารและ
อาจารย์จากสาขาวิทยาลัยครูทั้ง 8 แห่ง ๆ ละ 1 สถาบัน และมหาวิทยาลัย 2 แห่งที่มีการเปิด
การเรียนการสอนคนตรีศึกษาเป็นวิชาเอก คาดว่าจะสามารถสัมภาษณ์ผู้บริหารได้ทั้งหมด 10 ท่าน
และคณาจารย์ 31 ท่าน แต่ในการปฏิบัติได้รับความร่วมมือจากสถาบันดังกล่าวเพียง 9 สถาบัน
สัมภาษณ์ผู้บริหารได้ 7 ท่าน และสัมภาษณ์อาจารย์ได้ 30 ท่าน คือ

1. วิทยาลัยครูเชียงใหม่ (สหวิทยาลัยอานนา)
- * 2. วิทยาลัยครูอุตรธานี (สหวิทยาลัยอีสานเหนือ)
3. วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ (สหวิทยาลัยอีสานใต้)
4. วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา (สหวิทยาลัยอยุธยา)

5. วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง (ส่ววิทยาลัยทวาราวดี)
6. วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (ส่ววิทยาลัยรัตนโกสินทร์)
- * 7. วิทยาลัยครูสงขลา (ส่ววิทยาลัยทักษิณ)
8. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร
9. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ผู้บริหารไม่สะดวกในการให้สัมภาษณ์

1.1 สรุปการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของคณตรีศึกษาในประเทศไทย

- การเรียนการสอนวิชาทักษะเครื่องดนตรี

ตารางที่ 19 สรุปการสัมภาษณ์ผู้บริหารในเรื่อง การเรียนการสอนวิชาทักษะเครื่องดนตรี

สภาพการเรียนการสอนวิชาทักษะเครื่องดนตรี	ความถี่	ร้อยละ
- การเรียนการสอนวิชาทักษะส่วนใหญ่จะเป็นการสอนตัวต่อตัว	5	71.42
- การเรียนการสอนวิชาทักษะส่วนใหญ่เป็นการสอนเป็นกลุ่มย่อย ๆ	1	14.29
- การเรียนการสอนวิชาทักษะส่วนใหญ่จะสอนเป็น	1	14.29
รวม	7	100.00
ปัญหาวิชาทางทฤษฎี เนื้อหาและการใช้หลักสูตร	ความถี่	ร้อยละ
- การสอนทักษะมีปัญหาในตำราของอาจารย์ผู้สอนให้ครบทุกเครื่องดนตรี	5	71.43
- การสอนทักษะมีปัญหาบ้างแต่สามารถจัดอาจารย์พิเศษมาช่วยสอนได้พอสมควร	2	28.57
รวม	7	100.00

ตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่าสภาพการเรียนการสอนทักษะส่วนใหญ่จะเป็นการสอนตัวต่อตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.42 ส่วนการเรียนการสอนทักษะเป็นกลุ่มย่อย ๆ และกลุ่มใหญ่จะมีเท่ากันคือคิดเป็นร้อยละ 14.29

ส่วนปัญหาในการสอนทักษะมีปัญหาในคณาจารย์ผู้สอนให้ครบทุกเครื่องมือ ผู้บริหารมีความเห็นตรงกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.43, ส่วนผู้บริหารที่เห็นว่าการสอนทักษะมีปัญหาบ้างแต่สามารถจัดอาจารย์ที่เข้ามาช่วยสอนได้พอสมควร มีความเห็นรองลงมาคือเป็นสัดส่วนร้อยละ

28.57

- การเรียนการสอนวิชาทางทฤษฎี เนื้อหาและการใช้หลักสูตร

ตารางที่ 20 สรุปการสัมภาษณ์ผู้บริหารในเรื่อง การเรียนการสอนวิชาทางทฤษฎี เนื้อหาและการใช้หลักสูตร

สภาพวิชาทางทฤษฎี เนื้อหาและการใช้หลักสูตร	ความถี่	ร้อยละ
- การเปิดวิชาทฤษฎีให้ครบตามหลักสูตรทำได้ยาก	3	42.86
- การเปิดสอนวิชาทฤษฎีทำได้ตามสมควร	4	57.14
รวม	7	100.00
ปัญหาความพร้อมค่านบุคลากรผู้สอนคนตรี	ความถี่	ร้อยละ
- มีปัญหาเรื่องขาดบุคลากร ทำให้ไม่สามารถเปิดวิชาให้ครบ	1	14.28
- มีปัญหาคือค่ารามีน้อย	3	42.86
- ผู้เรียนขาดความสนใจศึกษาทางทฤษฎีและมีพื้นความรู้ค่านนี้จำกัด ทำให้เป็นปัญหาต่อการสอน	3	42.86
รวม	7	100.00

ตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่าในค่านสภาพการเรียนการสอนวิชาทางทฤษฎี เนื้อหาและการใช้หลักสูตร ผู้บริหารให้ความเห็นว่าวิชาทฤษฎีสามารถเปิดสอนได้พอสมควร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57.14 ส่วนความเห็นรองลงมาก็คือวิชาทฤษฎีเนื้อหาในหลักสูตรเปิดให้ครบตามข้อกำหนดได้ยาก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.86

นอกจากนี้ผู้บริหารมีความเห็นว่าปัญหาค่ารามีน้อย และปัญหาผู้เรียนขาดความสนใจศึกษาทางทฤษฎีและมีพื้นความรู้ค่านนี้จำกัด ทำให้เป็นปัญหาต่อการสอน คิดเป็นสัดส่วนเท่ากันคือร้อยละ 42.86 ปัญหารองลงมาก็คือขาดบุคลากร ทำให้ไม่สามารถเปิดวิชาให้ครบคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ

14.28

- ความพร้อมด้านบุคลากรผู้สอนคนตรี

ตารางที่ 21 สรุปการสัมภาษณ์ผู้บริหารในค่าน ความพร้อมด้านบุคลากรผู้สอนคนตรี

สภาพความพร้อมด้านบุคลากรผู้สอนคนตรี	ความถี่	ร้อยละ
- มีบุคลากรพอสมควรแต่ยังไม่พอ	5	71.43
- มีบุคลากรพอถ้าเทียบกับจำนวนนักศึกษา	2	28.57
รวม	7	100.00
ปัญหาความพร้อมด้านบุคลากรผู้สอนคนตรี	ความถี่	ร้อยละ
- ขาดบุคลากรที่จะสอนทักษะทั้งคนตรีไทยและตะวันตก	7	100.00
รวม	7	100.00

ตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความเห็นว่า มีบุคลากรพอควรแต่ยังไม่พอ มีมากที่สุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.43 รองลงมาเห็นว่า มีบุคลากรพอถ้าเทียบกับจำนวนนิสิตนักศึกษา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.57

ส่วนความเห็นว่าขาดบุคลากรที่จะสอนทักษะทั้งคนตรีไทยและตะวันตก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 100.00

- ความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน

ตารางที่ 22 สรุปการสัมภาษณ์ผู้บริหารในด้าน ความพร้อมทางด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน

สภาพและปัญหาความพร้อมทางด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน	ความถี่	ร้อยละ
- เครื่องดนตรีมีพร้อมแต่ขาดในด้านคุณภาพ	4	57.14
- เครื่องดนตรียังขาดเป็นบางชนิด	3	42.86
รวม	7	100.00
- ห้องซ้อมมีคุณภาพดีและมีพอเพียง	2	28.57
- ห้องซ้อมมีปริมาณพอสมควรแต่ไม่มีคุณภาพ	5	71.43
รวม	7	100.00
- อุปกรณ์เช่นตำรา มีน้อย โดยเฉพาะฝ่ายดนตรีไทย เครื่องเสียง วีดีโอ ภาพยนตร์ไม่เพียงพอ	2	40.00
- อุปกรณ์เช่นตำรา มีเพียงพอในห้องสมุด เครื่องเสียง วีดีโอ ภาพยนตร์พอสมควร	3	60.00
รวม	5	100.00

ตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่าความเห็นของผู้บริหารด้านความพร้อมทางด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนด้านเครื่องดนตรีมีพร้อมแต่ขาดในด้านคุณภาพมากกว่าความเห็นที่เครื่องดนตรียังขาดเป็นบางชนิด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57.14 : 42.86.

ส่วนความเห็นทางด้านห้องซ้อมผู้บริหารเห็นว่า ห้องซ้อมมีปริมาณพอสมควรแต่ไม่มีคุณภาพมากกว่าความเห็นที่ห้องซ้อมมีคุณภาพดีและพอเพียง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.43 ; 28.57

ด้านความเห็นเกี่ยวกับอุปกรณ์ผู้บริหารเห็นว่าอุปกรณ์มีเพียงพอมากกว่าอุปกรณ์ไม่เพียงพอ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60.00 : 40.00

- อุปสรรคและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนดนตรีศึกษา

1. ปริมาณนักศึกษาในแต่ละปีลดลงมาก ทำให้ไม่สามารถคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณภาพตามที่ต้องการได้
2. จำนวนนักศึกษาที่เข้ามาเรียนตกจากในระยะเริ่มแรกที่เปิดสอน บางคนมีความรู้พื้นฐานทางดนตรีน้อยมาก ถึงขนาดต้องมาเริ่มเรียนกันใหม่
3. นักศึกษาไม่ให้ความร่วมมือในด้านกิจกรรมเพราะต้องแบ่งเวลาออกไปทำอาชีพนักดนตรีส่วนตัว เมื่อทางสถาบันมีกิจกรรมดนตรีบางครั้งนักศึกษาไม่ยอมอยู่ช่วยกิจกรรมเพราะต้องออกไปเล่นดนตรีส่วนตัวนอกสถาบัน
4. หลักสูตรอุดมศึกษากำหนดรายละเอียดไว้มาก บางครั้งสูงเกินความสามารถของผู้เรียน
5. การจัดหลักสูตรในระดับประถม มัธยม ไม่ต่อเนื่องส่งผลต่อการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ไม่ปูพื้นฐานเตรียมผู้เรียนพอเพียง
6. งานด้านดนตรีเป็นงานเฉพาะและเป็นทักษะ แต่เมื่อใช้การบริหารงานซึ่งมองภาพรวมของคณะและสถาบันทำให้เห็นว่าเป็นหน่วยงานเล็กและปัญหาเมื่อเทียบอัตราส่วนอาจารย์ในภาพรวมก็จะไม่น่าเป็นปัญหา รวมทั้งงบประมาณก็จะจำกัดตามไป แต่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน
7. อาจารย์ไม่เข้าใจทฤษฎีดนตรีและวิชาบางวิชาจากผู้เชี่ยวชาญการสอน เช่น วิชาดนตรีในระดับปฐมวัย ระดับชั้นประถมศึกษา กระบวนการเรียนการสอนดนตรีศึกษา
8. ผู้บริหารหรือผู้ร่วมงานไม่เข้าใจกระบวนการเรียนการสอนดนตรี ตัวอย่าง การขาดครูผู้บริหาร ผู้บริหารไม่เข้าใจหลักการของการทำงานด้านดนตรี ต้องการให้ส่งครูไปอบรมโดยไม่เข้าใจว่าดนตรีเป็นวิชาทักษะซึ่งต้องใช้เวลาในการฝึกฝนยาวนานกว่าจะเชี่ยวชาญ
9. ถ้าทางภาควิชาดำเนินงานเพียงฝ่ายเดียวไม่ร่วมงานกับฝ่ายอื่นจะเป็นปัญหา และงานไม่ขยายตัว ควรมีการร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เช่น โรงเรียน ในการทำกิจกรรมทางดนตรีร่วมกัน
10. ปัญหาด้านงบประมาณ มีไม่พอเพียงต่อการบำรุงและพัฒนาางานของภาควิชาดนตรีศึกษา

- ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานในสถาบันที่ปฏิบัติราชการ

1. ในสถาบันที่ขาดแคลนครูสอนทักษะบางเครื่องมือ ผู้บริหารแก้ปัญหาด้วยการส่งอาจารย์คนตรีออกไปเรียนเพิ่มเติมสั้น ๆ

2. ในกรณีที่ขาดเครื่องดนตรีซึ่งมีราคาแพงบางชิ้นและผู้เรียนควรมีไว้เป็นของตัวเอง หากจะมีเอกชนสนับสนุนด้วยการอาจให้ยืมเงินเพื่อซื้อเครื่องแล้วให้ผู้เรียนผ่อนชำระ อาจช่วยแก้ปัญหาการขาดเครื่องดนตรี

3. อยากให้มีการปรับปรุงในค่านอาคารสถานที่

4. ควรจะมีการร่วมมือในส่วนของระหว่างมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน จัดทำห้องสมุดดนตรีกลางมีโน้ต ตำรา ภาพยนต์ทางดนตรีที่ดี ๆ วิทยุโอ แดบเสียงต่าง ๆ เพื่อให้บริการ

5. ขยายงานให้ใหญ่ขึ้นเป็นภาควิชา

6. มหาวิทยาลัยเตรียมงานเพื่ออนาคตด้วยการวางแผนตั้งสถาบันดนตรี (School of Music) เพราะปัจจุบันมีการเรียนดนตรีทางศิลปินและครู แต่ยังมีส่วนที่กว้างกว่านี้ ควรมีการวางแผนตั้งสถาบันดนตรีขึ้นตรงต่อมหาวิทยาลัย จะสามารถผลิตบุคลากรนอกเหนือจากข้างต้นออกมารับใช้สังคมได้มากขึ้น เช่น นักแต่งเพลง นักวิชาการทางดนตรี ฯลฯ

ทางวิทยาลัยครูเชียงใหม่ สนอให้มีการยุบภาควิชาดนตรีของทุกแห่งมาเปิดเป็นสถาบันดนตรีของวิทยาลัยครูเพียงแห่งเดียว ระดมกำลังคนและทรัพยากรที่กระจัดกระจาย เป็นเบี้ยหัวแตกจัดให้มีคุณภาพ หรืออย่างน้อยอาจจะเป็นเพียงสหละ ๑ แห่งดีกว่าเปิดทั่วไปหมด

7. ควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ในเครื่องดนตรีที่ขาดให้พอเพียงขึ้น

8. ควรมีการส่งเสริมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นที่กว้างมากขึ้น มีการสร้างสรรค์ สนองความเห็นอย่างมีเหตุผลเพื่อการพัฒนา (ให้ผู้บริหารรับฟัง)

9. ควรมีการแก้ปัญหาคูไม่พอด้วยการใช้โครงการร่วมสอนระหว่างมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย ที่ทำแล้วคือบุรีรัมย์ → สุรินทร์ หรือบ้านสมเด็จ → ธนบุรี จุฬาฯ ครู → ศิลปกรรม

10. ควรมีการกระตุ้นค่านกิจกรรมของนักศึกษาให้มีส่วนเสริมการเรียน เป็นกิจกรรมการแสดง ออกสู่สังคมให้ผู้เรียนได้แสดงออก เพื่อผลทางจิตวิทยาและสร้างความกระตือรือร้นในผู้เรียนว่าตนเป็นคนที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อสังคม ด้วยการหากิจกรรมดนตรีที่มีรูปแบบใหม่ ๆ เสมอ อันจะเป็นการส่งเสริมค่านประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

11. การบริหารปรับปรุงงานในสถาบันสิ่งแรกที่ควรคำนึงคือความร่วมมือ เข้าใจกัน และการประสานงานอย่างเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของคณาจารย์ในระดัประเทศ ในด้าน

- ด้านเนื้อหาที่สอนครอบคลุมเพียงพอหรือไม่

1. ศาสตร์ด้านนี้เป็นศาสตร์ที่ยังค่อนข้างใหม่ยังอยู่ในช่วงหัตถ์คลานเริ่มต้น คาดว่ายังคงต้องใช้เวลาในการดูแลช่วยเหลือกัน ซึ่งคงต้องคอยดูแลต่อไปอีกระยะหนึ่ง

2. ถ้าคำนึงถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้บัณฑิตเป็นครูแล้ว เนื้อหาที่สอนน่าจะใช้ได้พอสมควรสำหรับการสอนมัธยมและประถมศึกษา

3. ด้านเนื้อหาความรู้คิดว่าไม่เป็นปัญหา เป็นสิ่งที่เรียนรู้กันได้ แต่ควรพัฒนาในด้านความคิดรวมยอดเกี่ยวกับคณาจารย์

4. การเรียนการสอนเนื้อหาไม่ได้เอาจริงเอาจังเท่าที่ควรในระดับอุดมศึกษา ไม่มีการเสนอกิจกรรมเท่าที่ควร

5. เนื้อหาที่จัดเพื่อการเอาไปใช้กับจุดประสงค์ของการผลิตบุคลากรที่ไปสอนมัธยมและประถมศึกษาควรมีความเพียงพอแล้ว

- ด้านบุคลากรที่สำเร็จมีประสิทธิภาพพอใจเพียงใด

1. โดยภาพรวมเห็นว่าความสัมฤทธิ์ผลอยู่ในเกณฑ์

2. การผลิตบัณฑิตทำได้ดีที่สุดเท่าที่พอจะทำได้ในขณะนี้แล้ว แต่ควรมีการจัดกิจกรรมหรือตั้งกลุ่มและศูนย์อะไรเพื่อคอยเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ ให้ได้รู้วิธีการอะไรใหม่ ๆ รู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาอะไรบางซึ่งจะมีประโยชน์

3. บัณฑิตที่จบจากสถาบันในส่วนกลางจะมีประสิทธิภาพค่อนข้างสูง แต่ถ้าเป็นสถาบันที่อยู่ตามต่างจังหวัดยังมีประสิทธิภาพไม่พอ อาจเนื่องมาจากการคณาจารย์เข้าไปเรียนที่ส่วนกลางคิดได้มากกว่า สรุปคือเห็นว่าส่วนรวมยังมีประสิทธิภาพน้อยอยู่

4. ประสิทธิภาพของบัณฑิตที่จบออกไปมีประสิทธิภาพดีพอสมควร

5. บัณฑิตที่ออกไปเป็นครูควรเพิ่มความเข้าใจกระบวนการคณาจารย์มากกว่าเดิม

6. บัณฑิตที่จบออกไปจากกรมการฝึกหัดครูอยู่ในสภาพไม่น่าพอใจนัก คือดีพอควรแต่ถ้าเทียบกับในมหาวิทยาลัยจะมีมาตรฐานและเกณฑ์ในการรับนักศึกษาดีกว่า ซึ่งมีผลถึงคุณภาพการเรียนการสอนและบัณฑิต

7. จบแล้วก็สามารถออกไปปฏิบัติงานได้ตามสมควร แต่การจะสร้างอุดมการณ์เพื่อให้นักมองเห็นความสำคัญและคุณค่าของนครที่สังคมยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

- การบรรจุครูมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนนครศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

1. ทำให้การนครเจริญขึ้นมากกว่าแต่ก่อน เพราะผู้ที่จบจากอุดมศึกษาจะออกไปทำหน้าที่ทำงานที่ต่อเนื่องสานต่อ จนการนครได้รับการยอมรับของคนทั่วไป

* 2. รู้สึกว่าบัณฑิตที่จบออกไปทำงานเป็นครูน้อยกว่าเป็นนักนครอาชีพ

3. ทุกคนทำดีที่สุดแล้วแต่ควรให้เวลาอีกระยะหนึ่งที่จะตัดสินว่าบรรจุครูมุ่งหมายหรือไม่

4. ผังการศึกษาระดับอุดมศึกษานี้เป็นการต่อยอดฝึกคนให้ออกไปเป็นครู ฉะนั้นควรได้คนที่มีความรู้ความสามารถมาแล้วมากกว่า เริ่มสอนคนจากศูนย์ ฝึกให้สมบูรณ์แก่การเป็นครูจะดีกว่า

5. ยังไม่ถึงจุดสมบูรณ์ตามเป้าหมายที่หวัง เพราะการจัดเป็นการเร่งทางด้านปริมาณ แต่ไม่ได้คำนึงมากนักในด้านคุณภาพ

6. ไม่บรรจุเพราะว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ การสร้างสรรค์เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญที่แท้จริงของ นครยังไม่

* เพราะบัณฑิตไม่อยากเป็นครูอาชีพเนื่องจาก

1. มีการแข่งขันกันมาก งานหนัก เงินเดือนน้อย
2. ไม่มั่นใจความสามารถตัวเองที่จะออกไปสอน

9 สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๖๖

- ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาทางด้านดนตรีศึกษาในระดับประเทศ

1. ต้องการให้จัดการเรียนการสอนให้ต่อเนื่องตั้งแต่ระดับอนุบาล ปลูกฝังให้ต่อเนื่องให้เนื้อหาแต่น้อยแต่ต่อเนื่องสม่ำเสมอในทุกระดับ

2. ในระดับประเทศน่าที่จะได้มีกระทรวงวัฒนธรรมหรือหน่วยงานที่จัดการเรื่องศิลปวัฒนธรรมและเรื่องดนตรี จะช่วยให้ทุกคนสามารถร่วมมือปรึกษาในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้ คิดว่าจะทำให้การเติบโตของแต่ละหน่วยงานอาจจะไปในแนวทางที่ใกล้เคียงกันมากขึ้นและช่วยเหลือกันดีขึ้น

3. ควรหาแนวทางว่าดนตรีจะสามารถช่วยอะไรสังคมได้บ้าง และอาจใช้การผสมผสานวิธีการ คือใช้แนวคิดแบบตะวันตกและเครื่องมือทางการศึกษาแบบตะวันตกมาใช้ในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของไทย เพื่อการพัฒนาในแนวทางที่ดีขึ้น

4. การสอนดนตรีศึกษาในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยควรได้เดินไปในแนวทางอันเดียวกัน เพื่อความสอดคล้องทางวิชาการและสะดวกต่อการแก้ไขหากมีข้อบกพร่องถ้ามีการประสานงานและมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

5. ควรให้การสนับสนุนในด้านบุคลากรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เพราะดนตรีเป็นวิชาที่ต้องการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพมาก ช่วยให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผล

6. รัฐควรให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง เห็นความสำคัญและสนับสนุนด้านงบประมาณ โดยศึกษาว่าสถาบันฯ หรือควรช่วยสนับสนุนในส่วนไหนก็สนับสนุนอย่างเต็มที่

7. การปลูกฝังดนตรีและการพัฒนา ก่อนอื่นต้องสร้างความรักให้เด็กก่อน ด้วยเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมที่ก้าวทันตามยุคสมัย การสร้างความรักควรจะให้เด็กได้รู้จัก เล่นเป็น และซาบซึ้ง ถึงแม้อุปกรณ์งบประมาณจะไม่อำนวย ครูควรใช้สติปัญญาประยุกต์ของง่าย ๆ หรืออะไรก็ตามให้สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ไม่มีเครื่องดนตรีอาจซื้อขลุ่ยซึ่งราคาถูกสอนไปก่อน สอนขับร้อง ฯลฯ

* 8. สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญทางดนตรี (ทั้งไทยและตะวันตก) เสนอดนตรีที่มีคุณภาพมากกว่านี้ เพราะปัจจุบันมีน้อยแทบจะไม่มีอะไรเหลือ

9. ควรมีการพัฒนาทางด้านตำราและหนังสือเกี่ยวกับดนตรีศึกษาให้มากขึ้น

10. ศาสตร์ทางด้านศิลปะเป็นเรื่องที่ต้องการผู้ปฏิบัติเพราะไม่สามารถตีมูลค่าวัดผลกำไรสัมฤทธิ์ให้ออกมาเป็นตัวเลขได้ ดังนั้นการได้รับปฏิบัติในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติของเจ้านายทั้งด้านการสนับสนุนและงบประมาณ การจัดโครงการส่งเสริมของรัฐจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น

* ข้อสังเกตจาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าวงการเพลงปัจจุบันเป็นตัวบ่อนทำลายการสร้างโปรแกรมทีวี วิทยุเพื่อการศึกษาดนตรี วิทยุการกุศลใช้เวลาทั้งหมดเพื่อสนองงานของตัว ทำให้อำนาจทางสื่อมวลชนอยู่ในอิทธิพลของตน

วิไล
๖๖๘ ๑๖๐

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของดนตรีศึกษาในระดับประเทศ ในด้าน

- เนื้อหาที่สอนครอบคลุมเพียงพอหรือไม่

ดนตรีไทย

1. ไม่ได้มีการสอนเรื่องการฟังดนตรี ไม่รู้จักว่าดนตรีใดเป็นดนตรีดี ๆ
2. เนื้อหายังไม่ค่อยดี การเรียนการสอนต้องให้เนื้อหามากทำให้ผู้เรียนจำเพื่อไปใช้สอนแต่ไม่ค่อยได้ความรู้ ควรเน้นเนื้อหาที่เพิ่มพูนความรู้
3. ภาพของหลักสูตรมีเป้าหมายที่ดีและสูง แต่การปฏิบัติยากเพราะความจำกัดด้านพื้นฐานของผู้เรียน
4. ยังไม่มีจุดยืนในทุก ๆ ด้านร่วมกับโดยเฉพาะการเน้นความสำคัญของดนตรี
5. เนื้อหาครอบคลุมในลักษณะที่จะนำไปสอนเบื้องต้น แต่ในระดับที่ลึกหรือมากกว่านี้ยังไม่มากพอ

ดนตรีตะวันตก

1. เนื้อหาครอบคลุมดีแล้ว เหมาะกับความต้องการที่จะนำไปใช้.
2. เนื้อหาการเรียนการสอนยังน้อยไปสำหรับการเรียนการสอนปริญญาตรี
3. เนื้อหาเพียงพอแต่ยังไม่สูงมากนัก ควรมีการเน้นให้นักศึกษามีความสามารถสูงมากขึ้น
4. ควรเน้นการสอนเพื่อการใช้งานในระดับประถม โดยเฉพาะดนตรี-ศึกษาไม่ควรเน้นเฉพาะเครื่องดนตรี แต่ควรเน้นเรื่องการสอนขับร้อง การอ่านโน้ต การร้องโน้ตเป็นเสียงเพลงในทันทีทันใด ฯลฯ (Side Singing)
5. ด้านเนื้อหาและหลักสูตรมากและละเอียดเกินไปสำหรับมาตรฐานใน

เมืองไทย

2. สรุปห้วงสัมภาพอาจารย์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาของดนตรีศึกษาในประเทศไทย

2.1 สภาพและปัญหาของดนตรีศึกษาในสถาบันที่อาจารย์ปฏิบัติงาน ในด้าน

- การเรียนการสอนวิชาทักษะเครื่องดนตรี
- การเรียนการสอนวิชาทฤษฎี เนื้อหาและการใช้หลักสูตร
- ความพร้อมด้านบุคลากรผู้สอน
- ความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน (ตำรา โน้ตเพลง เครื่องดนตรี ห้องฝึกซ้อม เครื่องเสียง แอ็บภาพ ฯ)
- อุปสรรคและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนดนตรีศึกษา
- ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานของสถาบัน

2.2 สภาพและปัญหาของดนตรีศึกษาในระดับประเทศ ในด้าน

- เนื้อหาที่สอนมีความครอบคลุมเพียงพอหรือไม่
- ด้านบัณฑิตที่จบดนตรีศึกษาออกมาจากสถาบันต่าง ๆ
- การบรรจุจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนดนตรีศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
- ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาดนตรีศึกษาในประเทศไทย

ทั้งจะได้เสนอข้อมูลส่วนนี้เป็นการสรุปโดยใช้ลักษณะพรรณนาความ ทั้งจะเสนอต่อไปตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 สภาพและปัญหาของดนตรีศึกษาในสถาบันที่อาจารย์ปฏิบัติงาน

- การเรียนการสอนวิชาทักษะเครื่องดนตรี

ตารางที่ 23 สรุปการสัมภาษณ์อาจารย์ในเรื่อง การเรียนการสอนวิชาทักษะเครื่องดนตรี

สภาพการเรียนการสอนวิชาทักษะเครื่องดนตรี	ความถี่	ร้อยละ
- การเรียนการสอนวิชาทักษะส่วนใหญ่จะเป็นการสอนตัวต่อตัว	17	73.91
- การเรียนการสอนวิชาทักษะส่วนใหญ่จะเป็นการสอนเป็นกลุ่มย่อย ๆ	4	17.39
- การเรียนการสอนทักษะส่วนใหญ่จะสอนเป็นกลุ่มใหญ่	2	8.70
รวม	23	100.00
ปัญหาการเรียนการสอนวิชาทักษะเครื่องดนตรี	ความถี่	ร้อยละ
- การสอนทักษะมีปัญหาในการจัดอาจารย์ผู้สอนให้ครบทุกเครื่องดนตรี	13	56.52
- ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ทางทักษะเดิมมาไม่เพียงพอต่อการศึกษาทักษะที่สูงและยากมากขึ้น	10	43.48
รวม	23	100.00

ตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนดนตรีส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนวิชาทักษะเป็นแบบตัวต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 73.91 รองลงมาคือการจัดการเรียนการสอนทักษะแบบกลุ่มย่อย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.39 และจัดการเรียนการสอนทักษะเป็นกลุ่มใหญ่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.70

ในด้านปัญหาการสอนทักษะ อาจารย์ผู้สอนดนตรีเห็นว่าปัญหาในการจัดอาจารย์ผู้สอนให้ครบทุกเครื่องดนตรี คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 56.52 และปัญหาผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ทางทักษะเดิมมาไม่เพียงพอต่อการศึกษาทักษะที่สูงและยากมากขึ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.48

- การเรียนการสอนวิชาทางทฤษฎี เนื้อหาและการใช้หลักสูตร

ตารางที่ 24 สรุปการสัมภาษณ์อาจารย์ในเรื่อง การเรียนการสอนวิชาทางทฤษฎี เนื้อหาและการใช้หลักสูตร

สภาพวิชาทางทฤษฎี เนื้อหาและการใช้หลักสูตร	ความถี่	ร้อยละ
- การเปิดวิชาทฤษฎีให้ครบตามหลักสูตรทำได้ยาก	10	43.48
- การเปิดสอนวิชาทฤษฎีทำได้ตามสมควร	13	56.52
รวม	23	100.00
ปัญหาวิชาทางทฤษฎี เนื้อหาและการใช้หลักสูตร	ความถี่	ร้อยละ
- ปัญหาเรื่องบุคลากรทำให้ไม่สามารถเปิดวิชาให้ครบ	10	43.48
- ปัญหาตำราที่ใช้ค้นคว้าน้อย	1	4.35
- ผู้เรียนขาดความสนใจศึกษาทางทฤษฎีและมีพื้นฐานความรู้ค่านนี้จำกัด ทำให้เป็นปัญหาต่อการสอน	12	52.17
รวม	23	100.00

ตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่าค่านสภาพการเรียนการสอนวิชาทางทฤษฎี เนื้อหาและการใช้หลักสูตร อาจารย์ให้ความเห็นว่าการเปิดวิชาทฤษฎีทำได้ตามสมควรมากกว่าความเห็นว่าการเปิดวิชาทฤษฎีให้ครบตามหลักสูตรทำได้ยาก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.52 : 43.48

นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนคนตรีเห็นว่าผู้เรียนขาดความสนใจศึกษาทางทฤษฎี และมีพื้นฐานความรู้ค่านนี้จำกัด ทำให้เป็นปัญหาต่อการสอนมากที่สุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.17 รองลงมาคือปัญหาเรื่องบุคลากรทำให้ไม่สามารถเปิดวิชาให้ครบคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.48 และความเห็นเรื่องปัญหาตำราที่ใช้ค้นคว้าน้อย มีสัดส่วนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.35

- ความพร้อมด้านบุคลากรผู้สอนดนตรี

ตารางที่ 25 สรุปการสัมภาษณ์อาจารย์เรื่อง ความพร้อมด้านบุคลากรผู้สอนดนตรี

สภาพความพร้อมด้านบุคลากร	ความถี่	ร้อยละ
- มีบุคลากรพอสมควรแต่ยังไม่พอ	20	86.96
- มีบุคลากรพอสมควรถ้าเทียบกับจำนวนนิสิตนักศึกษา	3	13.04
รวม	23	100.00
ปัญหาความพร้อมด้านบุคลากร	ความถี่	ร้อยละ
- ขาดบุคลากรที่จะสอนทักษะทั้งดนตรีไทยและตะวันตก	20	86.96
- บุคลากรไม่นับว่าขาดแคลน แต่ต้องการให้มีจำนวนมากขึ้น	3	13.04
รวม	23	100.00

ตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนดนตรีมีความเห็นว่าสถาบันมีบุคลากรพอสมควร แต่ยังไม่พอ มีมากที่สุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 86.96 ความเห็นรองลงมาคือมีบุคลากรพอถ้าเทียบกับจำนวนนิสิตนักศึกษามีเพียงร้อยละ 13.04

ส่วนความเห็นว่าขาดบุคลากรที่จะสอนทักษะทั้งดนตรีไทยและตะวันตกมีมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 86.96 และความเห็นว่าบุคลากรไม่นับว่าขาดแคลนแต่ต้องการให้มีจำนวนมากขึ้นมีเพียงร้อยละ 13.04

- ความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน

ตารางที่ 26 สรุปความเห็นของอาจารย์ด้านความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน

สภาพและปัญหาของความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน	ความถี่	ร้อยละ
- เครื่องดนตรีมีพร้อมแต่ขาดในด้านคุณภาพ	18	78.26
- เครื่องดนตรียังขาดเป็นบางชนิด	5	21.74
รวม	23	100.00
- ห้องซ้อมมีคุณภาพดีและมีพอเพียง	4	23.53
- ห้องซ้อมมีปริมาณพอสมควร แต่ไม่มีคุณภาพ	13	76.47
รวม	17	100.00
- อุปกรณ์ เช่น ค่ำรามีน้อย โดยเฉพาะฝ่ายดนตรีไทย, เครื่องเสียง วีดีโอ ภาพยนต์ไม่พอเพียง	14	73.68
- อุปกรณ์ เช่น ค่ำรามิเพียงพอในห้องสมุด, เครื่องเสียง วีดีโอ ภาพยนต์มีเพียงพอ	5	26.32
รวม	19	100.00

ตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่าความเห็นของอาจารย์ผู้สอนดนตรีด้านความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนการสอนด้านเครื่องดนตรีมีพร้อมแต่ขาดคุณภาพ มากกว่าความเห็นที่เครื่องดนตรียังขาดเป็นบางชนิดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.26 : 21.74

ส่วนความเห็นทางด้านห้องซ้อมอาจารย์ผู้สอนดนตรีเห็นว่าห้องซ้อมมีปริมาณพอสมควร แต่ไม่มีคุณภาพ มีมากกว่าความเห็นที่ห้องซ้อมมีคุณภาพดีและพอเพียงคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 76.47 : 23.53

ด้านความเห็นเกี่ยวกับอุปกรณ์ อาจารย์ผู้สอนดนตรีเห็นว่าอุปกรณ์ไม่พอเพียงมากกว่ามีอุปกรณ์พอเพียงคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 73.68 : 26.32

- อุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอนดนตรีศึกษา

ดนตรีไทย

1. จำนวนนักศึกษาที่สอบเข้าในแต่ละปีลดลงทำให้ไม่สามารถคัดเลือกคนที่มีคุณภาพได้ และนักศึกษาที่จะเรียนระดับอุดมศึกษามีพื้นฐานความรู้เพื่อมาเรียนต่อยอด แต่บางคนต้องเรียน เริ่มใหม่หมดทำให้เกิดอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน
2. นักศึกษาวิชาเอกดนตรีขาดความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้จากการศึกษาและกิจกรรมพิเศษ
3. อาจารย์บางท่านขาดความรับผิดชอบ ไม่ดูแลนักศึกษาทำให้ขาดระเบียบวินัย และส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ เช่น อาจารย์ทิ้งงานสอนไปรับงานดนตรีภายนอก
4. มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความสามารถทางดนตรีน้อย
5. นักศึกษาขาดมารยาทและระเบียบวินัยในการศึกษาดนตรี โดยเฉพาะดนตรีไทยจะต้องมีคุณสมบัติในขั้นนี้เพื่อประสิทธิภาพในการเรียน เช่น ไม่มีวินัยในการซ้อม ไม่เชื่อฟังผู้สอน
6. การเรียนการสอนดนตรี การจัดการการสอนอาจมีปัญหากับวิชาอื่น ๆ บาง
7. บุคลากรทางด้านดนตรีในหน่วยงาน สถาบันบางแห่งมีความคิดเห็นแตกต่างกัน
8. คนในท้องถิ่นบางแห่ง เช่น อีสาน ไม่สนใจกิจกรรมดนตรีไทย (ภาคกลาง) เพราะขาดความเข้าใจและกิจกรรมพื้นฐาน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน

คณตรีะวันตก

1. จำนวนนักศึกษาที่สอบเข้าในแต่ละปีลดลงทำให้ไม่สามารถคัดเลือกคนที่มีคุณภาพได้ ทำให้นักศึกษาที่เข้ามาเรียนมีคุณภาพต่ำ บางคนมีพื้นฐานความรู้ทางคณตรี้น้อยมาก ถึงขนาดต้องมาเริ่มเรียนใหม่ ทำให้เกิดอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน
2. การจัดงบประมาณอุดหนุนงานของภาควิชา-สาขาคณตรีมีน้อยมาก
3. เกณฑ์ในการสอบเข้าของบางสถาบันไม่มีมาตรฐาน ไม่มีการสอนวิชาทฤษฎีคณตรีซึ่งไม่น่าเป็นไปได้
4. ต้นสังกัดต้องการรับนักศึกษาให้ได้ปริมาณตามเป้าหมาย ซึ่งบางครั้งทางภาควิชาคณตรีไม่ต้องการรับจำนวนมากและมีผู้สมัครสมบัติไม่ถึง แต่ต้องถูกบีบให้รับเพื่อให้ตรงเป้าหมาย
5. นักศึกษามีทัศนคติทางลบต่ออาชีพครู เพราะเห็นว่ารายได้น้อยและต้องทำงานหนัก
6. ประสิทธิภาพของบุคลากรผู้สอนบางคนไม่สูงพอสำหรับการสอนระดับอุดมศึกษา
7. ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของคณตรีเพื่อคุณภาพ
8. นักศึกษาขาดความกระตือรือร้น ไม่ชวนชวหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม
9. มีปัญหาเรื่องการจัดซื้อเครื่องคณตรีที่มีคุณภาพเป็นที่พอใจในการใช้งาน เพราะติดปัญหาเรื่องระเบียบราชการ
10. ขาดบุคลากรผู้จะคอยดูแลบำรุงรักษาเกี่ยวกับเครื่องคณตรี และอุปกรณ์การเรียนการสอนคณตรี

- ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานในสถาบันที่ปฏิบัติราชการ

คนตรีไทย

1. ควรมีการบรรจุอัตราอาจารย์ที่มีคุณภาพเพิ่มเติมให้พอเพียง เพราะวิชาคนตรีเป็นวิชาทักษะที่ต้องใช้กำลังคนและเวลาในการเรียนการสอนมาก

2. ควรมีการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องดนตรี การปรับปรุงอาคารสถานที่ การจัดการซ่อมแซมบำรุงรักษา

3. ผู้บริหารควรรีการสนับสนุนทั้งในค่านงบประมาณ และเข้าใจงานของคนตรีว่ามีความพิเศษเฉพาะตัวและสนับสนุนทั้งงบประมาณและค่านจริยธรรม

4. ควรให้อาจารย์ผู้สอนได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองให้กว้างมากขึ้น

5. สนับสนุนการฟังดนตรีที่มีคุณภาพในหมู่นักศึกษาให้ฟังดนตรีเป็นให้มากขึ้นกว่า

ในปัจจุบัน

6. ควรเน้นความสามารถทางทักษะคนตรีให้มากขึ้น และส่งเสริมกิจกรรมการแสดงคนตรีให้มากขึ้น

7. ควรมีการสัมมนาสรุปประเมินผลงานในภาค-สาขาคคนตรี หาข้อสรุปและวางแผนงาน

8. ควรมีการสนับสนุนผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการค้นคว้าวิจัยทางคนตรี โดยเฉพาะคนตรีไทย

คณบดีตะวันตก

1. ควรมีการจัดการประชุมสัมมนา เรื่องทิศทางของหลักสูตรและการสอนคณบดีศึกษาเพื่อให้เกิดไปในแนวทางเดียวกัน
2. ผู้บริหารควรเข้าใจและให้การสนับสนุนงานทางด้านคณบดี เช่น คำนึงแต่ปริมาณการรับนักศึกษาโดยไม่สนใจคุณภาพ
3. ต้องสร้างความกระตือรือร้นให้นักศึกษามีมากขึ้น ด้วยการหาประสบการณ์ความรู้ใหม่ ๆ เช่น การฟังคอนเสิร์ต การเข้าอบรมมาสเตอร์คลาส ฯ
4. ต้องมีการวางมาตรฐานการสอบเข้าและการคัดนักศึกษา เช่น มีการสอบทฤษฎีและกำหนดคุณสมบัติของทักษะให้เหมาะสม
5. ควรพัฒนาความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พร้อมและครบพอแก่การใช้งาน
6. ต้องหาผู้เชี่ยวชาญทางด้านคณบดีอย่างแท้จริงมาช่วยสอน
7. ควรพัฒนาด้านการจัดการฟังดนตรีที่มีคุณภาพ และทักษะเกี่ยวกับขับร้องให้มีมาตรฐานกว่านี้ เพราะสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการใช้สอนได้
8. ให้โอกาสนักศึกษาได้แสดงความสามารถต่อสาธารณชนให้มากขึ้น
9. ควรเน้นการสอนวิชาทฤษฎีให้มีพื้นฐานที่ชัดเจน

- ผลสัมฤทธิ์ของบัณฑิตมีประสิทธิภาพน่าพอใจเพียงใด

คนตรีไทย

1. เห็นว่าเป็นที่น่าพอใจแล้ว
2. น่าพอใจพอสมควร คือบัณฑิตที่สนใจและกระตือรือร้นจะมีคุณภาพ แต่ก็มีส่วนที่ยังไม่ค่อยมีคุณภาพอยู่มาก
3. ยังไม่น่าพอใจ เพราะบัณฑิตมีคุณสมบัติไม่สมบูรณ์ เช่น ควรจะมีมือ หัวใจ และสมอง แต่ยังคงพร่องในเรื่องหัวใจและสมองที่จะใฝ่ใจหาความรู้
4. ปริมาณน่าพอใจ แต่ควรมีการพิจารณาด้านคุณภาพ

คนตรีตะวันตก

1. บัณฑิตมีประสิทธิภาพยังไม่มากนัก
2. บัณฑิตมีประสิทธิภาพน่าพอใจแล้ว
3. บัณฑิตมีประสิทธิภาพพอใช้
4. ประสบความสำเร็จในแง่ออกไปทำงานรับใช้สังคมได้มากขึ้น
5. มีประสิทธิภาพพอจะออกไปทำงานสอนในระดับที่กำหนดให้ได้เท่านั้น
6. บัณฑิตจบออกมามีคุณภาพต่ำมาก

- การบรรจุจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนคนตรีศึกษาของสถาบัน
อุดมศึกษาในระดับประเทศ

คนตรีไทย

1. บรรจุเป็นเพียงบางส่วนแต่ไม่ทั้งหมด
2. ยังไม่สัมฤทธิ์ผลเพราะจุดมุ่งหมายต้องการผลิตบัณฑิตที่เป็นครูหรือนักคนตรี
ที่มีความรู้สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้เรียน แต่ในความเป็นจริงยังไม่ถึงเป้าหมาย
3. ยังไม่นำพอใจเพราะคนตรีเป็นวิชาที่กะต้องใช้เวลาในการศึกษาและ
ผู้เรียนต้องมีพื้นฐานความรู้มาก่อน ในระยะเวลา 4 ปีไม่สามารถฝึกให้คนที่ไม่มีพื้นฐานความรู้มาก่อน
ใหม่ประสิทธิภาพภายในระยะเวลาอันสั้นได้
4. ไม่ตรงเป้าหมายเลยเพราะบัณฑิตที่จบแล้วทำอาชีพตรงสายจริง ๆ มีน้อย
และตำแหน่งครูมีไม่พอที่จะรองรับ

คนตรีตะวันออก

1. ยังไม่สัมฤทธิ์ผลเป็นที่น่าพอใจ
2. สำเร็จเพราะงานด้านคนตรีศึกษามีความเจริญก้าวหน้าขึ้น
3. กล่าวโดยส่วนรวมคิดว่าสำเร็จเพราะสามารถออกไปทำงานกันได้ แต่
คุณค่าทางคนตรียังคงอยู่

- ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนางานด้านคณิตศึกษาในระดับประเทศ

คนไทย

1. ควรวางรากฐานการจัดหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับระดับชั้นประถม มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยเฉพาะพื้นฐานในระดับประถม

2. ควรจะได้มีการจัดประชุมสัมมนา เรื่องการใช้หลักสูตรคณิตร่วมกันในระดับอุดมศึกษา เพื่อหาทิศทางและข้อตกลงในการปฏิบัติให้สอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกัน

3. ควรเน้นวิชาด้านสังคีตนิยมสอนใหม่ประสิทธิภาพ

4. ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน และให้ความสะดวกอิสระในการทำงาน

5. ในระดับโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับวิชาคณิตมากกว่านี้และให้เวลามากขึ้น เพราะคณิตเป็นวิชาทักษะ

6. ควรเพิ่มบุคลากรผู้สอนคณิตใหม่เพียงพอ

7. ควรเน้นการสอนทักษะเครื่องดนตรี เครื่องใจ เครื่องหนังให้เชี่ยวชาญมากกว่า เล่นได้ทุกเครื่องแต่ไม่เก่ง

8. ควรมีการส่งเสริมการทำกรวิจัยเชิงวิชาการเกี่ยวกับด้านคณิตให้มากขึ้น

ดนตรีตะวันตก

1. ควรจะได้มีการจัดประชุมสัมมนาเรื่องการใช้หลักสูตรดนตรีร่วมกันในระดับอุดมศึกษา เพื่อหาทิศทางและข้อตกลงในการปฏิบัติให้สอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกัน
2. ควรเน้นการจัดการศึกษาให้ต่อเนื่องและการวางแผนหลักทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาควรหาแนวทางทำให้เด็กชอบดนตรี รักดนตรี ต้องปลูกฝัง ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องใช้การสอนเครื่องดนตรี อาจเป็นการสอนเพลงเด็ก ๆ
3. ควรมีการจัดตั้งสถาบันดนตรีเพื่อรวมบุคลากรที่มีความสามารถ งบประมาณ และอุปกรณ์ให้พร้อมอยู่ที่เดียว เช่น สถาบันดนตรีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันดนตรีของกรมการฝึกหัดครู
4. ปรับปรุงพัฒนาในด้านเครื่องดนตรี อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา โน้ต ฯ ให้พร้อม
5. ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนในหลายด้าน ทั้งด้านงบประมาณ จริยธรรม และสิทธิความคล่องตัวในการดำเนินงาน
6. ควรเน้นความสามารถของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มีความรู้ความสามารถลึกซึ้งมากกว่าที่เป็นอยู่
7. ควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญดนตรีที่มีความสามารถอย่างแท้จริงมาสอน
8. ควรเน้นความรู้ด้านทฤษฎีดนตรีให้มากขึ้น

สรุปสภาพและปัญหาของคณาจารย์ในสถาบันที่สมัครอย่างมาทั้ง 9 สถาบัน

สภาพทั่วไปของภาควิชาคณตรี วิทยาลัยครู เชียงใหม่ (สหวิทยาลัยล้านนา)

ภาควิชาคณตรีของวิทยาลัยครู เชียงใหม่มีนักศึกษาทั้งหมดในภาควิชาประมาณ 93 คน มีคณาจารย์ในภาควิชาคณตรีที่เป็นข้าราชการประจำ 5 ท่าน อัตราร้าง 2 ท่านเป็น 7 ท่าน แผนการเรียนใช้หลักสูตรคณตรีของสภากาการฝึกหัดครูแบบเอกเดี่ยวแบบเล็ก การเรียนการสอน ทักษะคณตรีจะเน้นการสอนแบบตัวต่อตัวเป็นส่วนใหญ่ อาจารย์ผู้สอนจะพบนักศึกษาสัปดาห์ละครั้ง ถึง 1 ชั่วโมง ส่วนการสอนทฤษฎีจะเรียนเป็นชั้น การจัดการวางสอนในแต่ละเทอมคณาจารย์ ในภาคจะมีการประชุมกันและจัดการวางสอนให้นักศึกษาไว้เลยในแต่ละปี

ทางด้านบุคลากรทางวิทยาลัยมีความต้องการเพราะไม่พอเพียง ขณะนี้ได้พยายาม ทำเรื่องขออัตราไว้อีก 4 อัตรา แต่ยังไม่ได้รับอนุมัติ

อาคารสถานที่ของภาควิชามีความพร้อมพอสมควร เพราะทางภาคมีตึก 3 ชั้น เป็น ที่จัดการเรียนการสอนเป็นสัดส่วน มีห้องเก็บเสียงใหญ่ซึ่งสามารถใช้เป็นห้องอัดเสียง ห้อง สำหรับเรียนสังคีตนิยม 2 ห้อง ส่วนห้องที่เหลือมีโครงการทำเป็นห้องซ้อมเดี่ยว ทางด้านเครื่อง คณตรีมีพอเพียงเป็นบางชนิด ส่วนอุปกรณ์ทางเครื่องเสียงมีพร้อมพอสมควร เช่น เครื่องมิกซ์เซอร์ ทางวิทยาลัยได้เริ่มโครงการห้องสมุดเทพสำหรับใช้งานในภาคและให้บริการแก่คณตรีประมาณ 500 ม้วน นอกจากนี้ก็มีกิจกรรมทางคณตรีที่ออกไปรับใช้ชุมชนบ้าง เช่น การรับฝึกซ้อมคณตรีงาน การจัดกีฬาแห่งชาติ การจัดประกวดและการจัดโชว์วงดุริยางค์ ฯลฯ

สภาพทั่วไปของภาควิชาคณตรี วิทยาลัยครูอุตรธานี

ทางภาควิชาคณตรีของวิทยาลัยครูอุตรธานีขณะนี้ มีนักศึกษาประมาณ 80 คน คณาจารย์ ในภาคที่เป็นข้าราชการประจำ 4 ท่าน (อัตราร้างอีก 3 คน) การเรียนเน้นแผนการเรียนของ สภากาการฝึกหัดครูแบบเอกเดี่ยวแบบเล็ก

ทางด้านบุคลากรทางวิทยาลัยยังมีความต้องการเพราะไม่พอเพียง โดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญทางด้านคณตรีไทยและคณตรีตะวันตก (ซึ่งมีนักศึกษาเลือกเป็นวิชาเอกจำนวนมาก)

อาคารสถานที่ของภาควิชามีความพร้อมพอควร มีตึก 2 ชั้นซึ่งเป็นอาคารของภาค
วิชาดนตรีโดยเฉพาะ ห้องซ้อมทริยงไม่มีการจัดให้เป็นห้องเก็บเสียงตามมาตรฐานห้องซ้อมที่มี
ประสิทธิภาพ ทางด้านเครื่องดนตรีมีพอสมควร ทางด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ มีความ
พร้อมพอเพียง แต่ปัญหาคือการเก็บดูแลรักษาให้ต่อเนื่องและคงสภาพ ทางวิทยาลัยไม่มีงบประมาณ
ที่จะบำรุงรักษา โดยเฉพาะการซ่อมเครื่องดนตรีที่ชำรุด

สภาพทั่วไปของภาควิชาดนตรี วิทยาลัยครูบุรีรัมย์

อาจารย์ประจำในภาคอัตราบรรจุ 3 คน อัตราจ้าง 2 คน อาจารย์พิเศษ 2 คน
อาจารย์คนไทย 4 ท่าน มีอาจารย์สากล 3 ท่าน เอกทั้งคนไทยและตะวันตก การสอน
นักศึกษาทั้งภาคมีประมาณ 50 คน การสอนบริหารทางวิชาการ การจัดแผนการเรียนวิชาดนตรี
ภาควิชาประสานงานกับวิทยาลัย ทางภาคจะจัดแผนการเรียนส่งไปเก็บไว้ทางฝ่ายวิชาการ
ต้นเทอมใหม่จะมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม ความยากง่ายและตามความเหมาะสม
ของวิชา เป็นแผนการเรียนไปเลยว่าแต่ละเทอมจะส่งวิชาอะไรไปบ้าง (จัดตารางสอนให้)
นอกจากนี้เนื่องจากกำลังคนไม่พอ ก็ไม่สามารถเปิดได้ทุก ๆ วิชา การเรียนใช้หลักสูตรเอกเดี่ยว
แบบเล็ก

การสอนภาคปฏิบัติ แต่ละวิชาเอกจะเท่ากับ 40% ของวิชาทั้งหมด 60% เป็นภาค
ทฤษฎีในค่านวิชาเอกดนตรี จะเปิดเป็นวิชาเป็นตระกูลในเลขรหัสสั้นแล้วนักศึกษาจะเลือกลง บางคน
อาจจะเลือกเรียนทุกเครื่อง หลักสูตรเดิมจะเป็นดนตรีปฏิบัติ แต่ในปัจจุบันจะสามารถเรียนได้มาก
การเรียนวิชาเอกจะพยายามอย่างยิ่งที่จะสอนตัวต่อตัว ทางหลักสูตรจะส่งเวลามาให้

การบริหารทางด้านบุคลากรมีปัญหาไม่พอ การแก้ปัญหาของวิทยาลัยคือ

- 1) ขออัตราอาจารย์เพิ่มเติมสำหรับวิทยาลัย
- 2) จ้างครูเพิ่มในอัตราจ้างซึ่งใช้เงินบำรุงการศึกษาของทางวิทยาลัย ซึ่งมีได้ไม่มากนัก

เพราะเงินวิทยาลัยมีน้อย

3) การเสนอโครงการไปกับสหวิทยาลัย เรื่องโครงการร่วมสอนของสองวิทยาลัยที่
ใกล้เคียงกัน เช่นวิทยาลัยครูสุรินทร์และวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ในภาควิชาเดียวกันก็ได้ทำไปแล้ว แต่
เป็นไปไม่ได้ที่จะร่วมมือกันทั้ง 4 วิทยาลัยในสหวิทยาลัยอีสานใต้เพราะระยะทางไกล แต่จะทำได้
เฉพาะสถานที่ใกล้ ๆ เดินทางภายใน 1 ชั่วโมง คิดว่าการให้อาจารย์ไปอบรมเรียนในวิชาที่ครู
สอนไม่ได้แล้วกลับมาสอน แต่ก็เป็นไปไม่ได้เพราะว่าจะไปอบรมเริ่มเรียนเครื่องดนตรีก็หมายถึง
ต้องเป็นปี 2-3 ปีถึงจะเล่นได้ ซึ่งเขาไม่เข้าใจในขณะนี้ว่าในเวลาสั้นจะไม่สามารถเชี่ยวชาญได้

สภาพทั่วไปของภาควิชาดนตรี วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา (สหวิทยาลัยพระนครศรี-

อยุธยา)

ภาควิชาดนตรี วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยามีนักศึกษาทั้งหมดประมาณ 31 คน เป็นแผนการเรียนที่ใช้หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูแบบเอกเดี่ยวแบบลึก การเรียนการสอนทักษะดนตรีส่วนใหญ่จะเป็นการสอนตัวต่อตัวหรือเป็นกลุ่มเล็ก ๆ คณาจารย์ในภาควิชาดนตรีมีอาจารย์ที่เป็นข้าราชการประจำ 4 ท่าน อาจารย์พิเศษทางด้านดนตรีไทยอีก 1 ท่าน

ทางด้านบุคลากรทางวิทยาลัยยังมีความต้องการเพราะยังไม่พอเพียง ยังขาดบุคลากรที่จะสอนทักษะดนตรีทั้งไทยและตะวันตก โดยเฉพาะทางคีย์บอร์ดและเครื่องสาย

ทางด้านอาคารสถานที่ ทางภาควิชามีห้องซ้อมตีพิคคัมสำหรับดนตรีไทย 1 ห้อง ดนตรีตะวันตก 1 ห้อง สำหรับเครื่องดนตรีมีปริมาณและคุณภาพพอสมควร ส่วนตำราयงมีน้อยอยู่ โดยเฉพาะทางด้านดนตรีไทย และเนื่องจากปริมาณนักศึกษาที่มีจำกัดทำให้งบประมาณที่ได้รับมีจำกัดไปด้วย ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินการและการขยายงานของภาควิชาให้เจริญก้าวหน้า ทางภาควิชายังมีความต้องการพัฒนาในด้านสื่อเสริมการเรียนการสอนและห้องเสียงที่มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นห้องฟังเพลงอีก 1 ห้อง ในด้านกิจกรรมของภาควิชาจะมีอยู่เป็นประจำ เช่น การแสดงประกอบการฟ้อนรำและละคร หรืองานภายในของสถาบัน ฯ

สภาพทั่วไปของภาควิชาดนตรี วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง (สหวิทยาลัยทวารวดี)

ภาควิชาดนตรีของวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง มีนักศึกษาทั้งหมด 4 ชั้นปีประมาณ 60 คน คณาจารย์ที่เป็นข้าราชการประจำมี 6 ท่าน แผนการเรียนที่ใช้หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูแบบเอกเดี่ยวแบบกว้าง การเรียนการสอนวิชาทักษะดนตรีจะเป็นการเรียนการสอนแบบกลุ่มเป็นส่วนใหญ่ เพราะผู้เรียนต้องเรียนเอกทั้งดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก ส่วนการเรียนวิชาทฤษฎีจะสอนเป็นชั้นเรียน การจัดการการสอนในแต่ละเทอมคณาจารย์ในภาคจะมีการประชุมกันและจัดการการสอนให้นักศึกษาไว้เลยในแต่ละปี

ทางด้านบุคลากรทางวิทยาลัยมีความต้องการเพราะยังไม่พอเพียง โดยเฉพาะทางวิทยาลัยไม่มีอัตราอาจารย์พิเศษเพื่อช่วยงานในภาควิชาเลย

คานอาคารสถานที่ค่อนข้างมีปัญหาเพราะทางภาควิชาไม่มีอาคารสถานที่เป็นของตนเอง ตึกเรียนจะเป็นอาคารเรียนรวม และห้องที่ใช้สอนและซ่อมก็มีปัญหาเพราะมีห้องเพียง 2 ห้อง สำหรับเก็บเครื่องดนตรีไทยและใช้ซ่อมด้วยและห้องซ่อมสำหรับวงสังคีตมโหรีเพียง 2 ห้อง แต่ยังไม่ติดแอร์และไม่เก็บเสียง ทางคานเครื่องดนตรีมีพร้อมพอสมควรโดยเฉพาะทางเครื่องดนตรีไทย เครื่องสำหรับวงโยธวาทิต

สภาพทั่วไปของภาควิชาดนตรี วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (สหวิทยาลัยรัตน-

โกสินทร์)

ภาควิชาดนตรี วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีนักศึกษาทั้งหมดในภาคประมาณ 90 คน มีคณาจารย์ที่เป็นอาจารย์ประจำ 7 คน (ลาศึกษาต่อ 2 ท่าน) และอาจารย์พิเศษอีก 3 ท่าน แผนการเรียนใช้หลักสูตรดนตรีของสภาการฝึกหัดครูเป็นเอกเทศแบบเล็ก การเรียนการสอนทักษะจะเป็นการเรียนแบบตัวต่อตัว ส่วนทางคานทฤษฎีไม่มีปัญหาในคานการเปิดเพราะสามารถเปิดสอนได้ครบตามข้อกำหนด การจัดการวางสอนทางคณาจารย์จะจัดการวางสอนให้นักศึกษาไว้เลยในแต่ละปี

ทางคานบุคลากรทางวิทยาลัยมีปริมาณพอสมควรแต่ยังไม่เพียงพอทีเดียว เพราะยังขาดบุคลากรที่จะสอนเครื่องมือเอกบางชนิด (เช่น เครื่องสาย) โดยเฉพาะมีอาจารย์ในภาควิชาลาเรียนต่อ ทำให้อาจารย์ที่ยังปฏิบัติหน้าที่ต้องทำงานสอนหนัก

คานอาคารสถานที่ของภาควิชามีความพร้อมค่อนข้างมาก มีอาคารที่เป็นส่วนของทางวิชาทั้งหมดอยู่ 1 หลัง สูง 6 ชั้น จัดแบ่งเป็นห้องซ่อมและห้องเก็บเครื่องดนตรีซึ่งมีปริมาณมากเพียงพอ แต่ห้องมีปัญหาที่เสียงก้องไม่เก็บเสียง นอกจากนี้ทางภาควิชายังมีอาคารอีก 1 หลังเป็นอาคารเก่าซึ่งใช้ส่วนบนสอนดนตรีไทยและจัดทำเป็นพิพิธภัณฑ์เครื่องดนตรี ทางคานเครื่องดนตรีมีปริมาณที่มากเพียงพอ แต่คุณภาพไม่สูงนักและค่อนข้างมีอายุการใช้งานมานาน อุปกรณ์ในคานอื่น ๆ ก็มีความพร้อมพอสมควร เกี่ยวกับกิจกรรมทางดนตรีของทางภาควิชาเพื่อเสริมการเรียนการสอนมีมาก เช่น การจัดวางดูริยางค์หญิงเพื่อร่วมงานของคณะหรือจัดดนตรีเพื่อเปิดการประชุมการศึกษานอกโรงเรียนโลกที่ประเทศไทย ฯลฯ

สภาพทั่วไปของภาควิชาคณตรี วิทยาลัยครูสงขลา (สหวิทยาลัยทักษิณ)

ภาควิชาคณตรี วิทยาลัยครูสงขลา ปัจจุบันมีนักศึกษา 26 คน (กำลังจะรับเข้ามาใหม่ ในปีการศึกษา 2533 อีกส่วนหนึ่ง) เพราะงครับนักศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2532 มีคณาจารย์ในภาค ที่เป็นข้าราชการประจำ 6 ท่านและมาช่วยราชการอีก 1 ท่าน การเรียนใช้หลักสูตรคณตรีของสภาการศึกษาภาคครูแบบเอกเดี่ยวแบบลึก การเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเป็นการสอนตัวต่อตัว

คณาบุคลากรผู้สอนมีจำนวนครบพอเพียง แต่ส่วนที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนคือทางคานงงบประมาณที่ไม่เพียงพอ นัก เครื่องคณตรีไทยมีครบเพียงพอแต่ยังขาดในส่วน ของเครื่องคณตรีตะวันตก เช่นคีย์บอร์ดและเครื่องเป่าบางชิ้น ตำราหรือโน้ตตลอดจนเครื่องเสียง ยังไม่สมบูรณ์เต็มที่นัก นอกจากนี้ปัญหาคือไม่สามารถคัดนักศึกษาที่มีคุณภาพสูงมากได้ เพราะมีปริมาณ ผู้สมัครจำกัดในแต่ละปี

สภาพทั่วไปของภาควิชาคณตรีวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาควิชาคณตรีวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีนิสิตทั้งภาคประมาณ 80 คน มีคณาจารย์ที่เป็นข้าราชการประจำ 8 ท่าน และมีอาจารย์พิเศษช่วยสอนคณตรีในบางเครื่องมือ การเรียนการสอนวิชาทักษะส่วนใหญ่จะเป็นการสอนแบบกลุ่มย่อย ๆ ทางคานงทฤษฎีเปิดสอนได้ครบ ข้อกำหนด แต่มีปัญหาในเรื่องเนื้อหาบางเพราะมาตรฐานนิสิตมีพื้นความรู้อ่อน หลักสูตรที่ใช้เป็น หลักสูตรวิชาเอกคณตรีวิทยาศาสตร์ของคณะศึกษาศาสตร์ (แต่ตามโครงสร้างหลักสูตรใหม่ปี พ.ศ. 2530 มี 2 หลักสูตรคือหลักสูตรคณตรีวิทยาศาสตร์รับฝึกชวยโดยคณะมนุษยศาสตร์ ไม่ต้องเรียนวิชา ทางการศึกษา แต่ทางภาควิชาฯ ยังไม่มีความพร้อมในการจัดหลักสูตรนี้)

ทางคานงบุคลากรมีจำนวนพอเพียงถ้าเทียบกับจำนวนนิสิตและทางภาควิชาสามารถจัด อาจารย์พิเศษมาช่วยสอน แต่ยังคงการบุคลากรที่มีความสามารถ เฉพาะเครื่องคณตรีมากกว่าปัจจุบัน

คานงอาคารสถานที่และห้องช้อมมีความพร้อมมากพอสมควรสำหรับการใช้สอน ทางภาค วิชาที่มีมากพอควรและมีคุณภาพคือสามารถเก็บเสียงได้ แต่มีปัญหาละทางมหาวิทยาลัยมีโครงการ จะรื้ออาคารเรียนที่ใช้อยู่ ทางคานงเครื่องคณตรีมีมากพอสมควรแต่ขาดเป็นบางชิ้น เช่นฆองวางใหญ่ ซึ่งต้องใช้สอนเป็นวิชาบังคับทุกคนต้อง เรียน เกี่ยวกับกิจกรรมทางคานงคณตรีทางภาควิชาได้จัดคณตรี ไทยออกแสดงยังต่างประเทศด้วยความช่วยเหลือของสยามกลการเป็นประจำทุกปี ๆ

สภาพทั่วไปของสาขาคณิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาคณิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีนิสิตในภาคทั้งหมดประมาณ 100 คน การสอบเข้าทำได้ 2 ลักษณะคือรับผ่านทบวงมหาวิทยาลัยและการรับนิสิตโครงการศิลปศึกษา ปละ 2 คน (ไทย 1 คน - เครื่องตะวันตก 1 คน) มีคณาจารย์ในภาคทั้งหมด 8 ท่าน และมีอาจารย์พิเศษจากภายนอกสถาบันมาช่วยสอนอีกมากพอสมควรครบตามเครื่องมือ การจัดการเรียนนิสิตจะเป็นผู้เลือกลงทะเบียนเองตามรายวิชาที่กำหนดว่าจะเปิดอย่างไรในแต่ละเทอม

ทางด้านบุคลากรซึ่งถึงจะมีความพร้อม แต่สาขายังมีความต้องการจะบรรจุอาจารย์ประจำทางด้านคณิตไทยให้เพิ่มมากกว่าอาจารย์ที่มีประจำอยู่แล้ว 2 ท่าน แต่เนื่องจากทางคณะครุศาสตร์ มีงบประมาณในการจ้างอาจารย์พิเศษมาช่วย ทำให้การดำเนินการในการสอนค่อนข้างคล่องตัว

อาคารสถานที่ของสาขาคอนข้างคับแคบ เนื่องจากขอบข่ายงานเป็นเพียงสาขาหนึ่งในภาควิชาสารัตถศึกษา ปัจจุบันมีห้องสำหรับใช้ซ่อมซึ่งมีมาตรฐาน 4 ห้อง มีห้องใหญ่สำหรับการเรียน ทฤษฎีอีก 2 ห้อง เมื่อเทียบกับจำนวนนิสิตย่อมไม่สมดุลย์ ในด้านเครื่องดนตรีมีความพร้อมพอสมควร แต่เนื่องจากมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะที่นิสิตเลือกเรียนน้อย เช่น การสอน เปียโน หรือหูก และทางสาขามิวส์ออร์เคสตราเป็นของตนเองทำให้ง่ายขาดในส่วนของเครื่องดนตรีประเภทน้อยๆ ส่วนด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนอื่น ๆ เช่น วีดีโอ เครื่องเสียงยังต้องใช้บริการกับหน่วยงานโสตทัศนศึกษาของคณะทำให้ไม่คล่องตัวในการใช้ สำหรับกิจกรรมทางคณิตของสาขาจะมีงานแสดงคอนเสิร์ตครุศาสตร์ปละ 1 ครั้ง และดนตรีเที่ยงวันซึ่งเป็นกิจกรรมที่นิสิตจะแสดงความสามารถเป็นประจำ นอกจากนี้ก็เป็นกิจกรรมทางคณิตของทางมหาวิทยาลัยเป็นประจำ

3. สรุปการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรีเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของคนตรีศึกษา
ในประเทศไทย

ผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรีไทย

- เนื้อหาที่สอนครอบคลุมเพียงพอหรือไม่

1. ด้านหลักสูตรทฤษฎีด้านคนตรีไทยบางครั้งมีการนำหลักเกณฑ์วิธีการและ
วิชาของคนตรีตะวันตกมาเทียบกับเนื้อหาแบบไทย ผู้วางหลักสูตรจะต้องเป็นผู้ที่มีความชำนาญทาง
ด้านนั้น ถ้าชำนาญอีกด้านแล้วต้องมาทำอีกด้านก็จะมีผลเสีย โดยเฉพาะถ้าหลักสูตรไปวางไม่ตรง
กับทฤษฎีหรือความเป็นไปของวิชานั้น จะทำให้ไม่รู้ว่าจะสอนอะไรและจะก็ไปไม่ได้ ด้านวิชาทฤษฎี
คนตรีไทยอาจสรุปได้ว่าคือวิชาที่นำหลักการปฏิบัติคนตรีมาขยายให้เป็นหลักเกณฑ์ขึ้นมา

2. ควรมีการปรับเนื้อหาในทางลึกให้มากขึ้น เพราะปัจจุบันเนื้อหาที่สอนมี
มากและกว้างเกินไป ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถปรับตัวเองให้มีประสิทธิภาพเพราะความรู้ที่มีเปรียบ
เหมือนเป็ดที่รู้โน่นนี่นั่นหน่อยไม่ลึกซึ้ง อันจะมีผลต่อการออกไปสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ
การจัดการศึกษาเปรียบได้กับลูกโซ่ หากผู้สอนไม่มีประสิทธิภาพเสียแล้วเด็กประดมมัธยมที่ถูกผลิต
ออกมาก็จะมีคุณภาพด้อย อันจะย้อนกลับไปสู่ปัญหาวัตถุดิบที่จะไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาอีก

3. เนื้อหาที่สอนมีความเพียงพอที่จะให้นักศึกษาออกไปปฏิบัติงานได้ก็

4. ความเพียงพอขึ้นอยู่กับผู้เรียนและความชวนชวชาญกระตือรือร้น ถ้า
ผู้เรียนมีความขยันขันแข็งก็จะมีความรู้เนื้อหา มาก แต่ผู้ที่ไม่สนใจก็อาจไม่ได้อะไร

- คำนับพิศที่จบคนตรีศึกษาออกมาจากสถาบันต่าง ๆ

1. ประสิทธิภาพของบัณฑิตไม่น่าพอใจเลย ความรู้มีผิวเผิน ไม่แน่ใจว่า ความลึกซึ้งทางด้านเนื้อหาคนตรีบัณฑิตมีความรู้หรือไม่ เปรียบได้กับการเรียนภาษาไทยที่ด้อยหลัง ไปนอกคลอง มาตรฐานตกต่ำลงมาก อาจจะเป็นด้วยเนื้อหาที่เรียนมีมากเกินไป
2. มาตรฐานของบัณฑิตยังต่ำกว่าเกณฑ์อยู่มาก โดยเฉพาะคุณธรรมในวิชาชีพยังอ่อนอยู่มากทีเดียว เชื่อว่าการเรียนในเวลาเพียง 4 ปีไม่ช่วยให้สัมฤทธิ์ผล เป็นจุดอ่อนที่สำคัญที่จะมีผลกระทบต่อสังคม
3. ประสิทธิภาพของบัณฑิตมีความเพียงพอที่จะออกไปสอน คุณสมบัตินี้เข้าใจว่าพร้อมหมดทั้งหมด
4. มีประสิทธิภาพค่อนข้างน่าพอใจสำหรับคนที่ขยัน มีบ้างที่ไม่มีประสิทธิภาพคือผู้ที่ไม่สนใจ อาจจะเนื่องจากความไม่ชอบแต่ไม่รู้จะไปเรียนอะไรจึงสอบเข้าคนตรีก็อาจจะมีประสิทธิภาพด้อยไป แต่ความสามารถของคนก็แตกต่างกันอยู่แล้วโดยทั่วไปเป็นของธรรมดา ในสมัยก่อนผู้เรียนคนตรีจะมีความรู้แน่น แต่สมัยปัจจุบันต้องเรียนวิชาอื่นประกอบมากมายอาจทำให้ด้อยลงไปบ้าง

- การบรรจุครูผู้สอนของการจัดการเรียนการสอนคนตรีศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศ

1. สรุปได้ว่าปัจจุบันเน้นแต่ด้านปริมาณแต่คุณภาพไม่มี ทิศทางการจัด ไขว้เขวและประเด็นที่ว่าวิชาคนตรีเป็นวิชาทักษะ เป็นวิชาศิลปะต้องใช้เวลาฝึกฝน หากนักศึกษาที่เข้ามาต้องมาเริ่มเรียนใหม่ ก็สามารถเรียนได้แต่จะให้ได้หรือไม่และจะออกไปเป็นครูได้อย่างไร
2. สรุปว่ายังไม่บรรลุสัมฤทธิ์ผล เพราะทรัพยากรผู้เรียนที่เข้ามาแทนที่จะสามารถหล่อหลอมผู้เรียนให้มุ่งไปสู่ทิศทางที่ดีที่สุด เร็วที่สุด และเจริญรุ่งเรืองที่สุด กลับต้องเสียเวลาสร้างฐานผู้แทนกันใหม่ จึงไม่สอดคล้องและทำให้ผลสัมฤทธิ์ออกมาไม่มีคุณภาพดีพอ
3. คิดว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก
4. การจัดการเรียนการสอนปัจจุบันดีกว่าอดีตมาก

- ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาคนตรีศึกษาในประเทศไทย

1. การพัฒนาเป็นสิ่งที่ดำเนินถึงกันมากในปัจจุบัน แต่อะไรคือการพัฒนา ผู้พัฒนาควรมีความรู้ลึกซึ้งถึงของที่มีอยู่ก่อนเก่าชัดเจนอย่างแตกฉานที่เกี่ยวกับที่จะเป็นผู้พัฒนาที่ดีได้ การพัฒนาที่จริงจะเป็นไปตามธรรมชาติมิใช่สิ่งที่จะจงใจ แต่ว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามกาลและเทศะที่เปลี่ยนแปลง ผู้ที่มีความรู้ของเดิมชัดเจนแตกฉานก็จะสามารถสรรสร้างให้แปลกออกไป อันเป็นแก่ทุกวิชาเลยที่จะพัฒนาตัวเองตามสภาพสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยให้เป็นอย่างนั้นได้

2. ควรเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกซึ้งทางดนตรีแล้วนำเอาวิชาความรู้ทางการศึกษามาช่วยเสริม แต่ในปัจจุบันสภาพเป็นแนวทางที่กลับกัน ในความเป็นจริงเป็นไปได้ที่จะผนวกวิชาศึกษาดนตรีไทยกับดนตรีตะวันตกและความรู้มากมายเข้าไว้ในตัวคน ๆ เดียวภายในเวลา 4 ปี โดยเฉพาะวิชาดนตรีเป็นวิชาที่มีเนื้อหาหนัก แม้เพียงเครื่องดนตรีชิ้นเดียวก็อาจจะต้องใช้เวลาศึกษาตลอดชีวิตจึงจะลึกซึ้ง

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาไม่ควรคำนึงถึงทรัพยากรมูลค่าในการลงทุนว่ามีอัตราส่วนเพราะดนตรีเป็นวิชาศิลปะ ไม่อาจประเมินค่าออกมาเป็นตัวเลขได้ ควรเป็นการผลิตเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณและควรหาจุดยืนในค่านเป้าหมายการผลิตให้ชัดเจน

3. ควรพัฒนาความกระตือรือร้นของผู้เรียนให้ชวนขวนขวายหาความรู้ให้กว้าง-ขวางมากกว่านี้ ให้มีคุณสมบัติเทียบพร้อมทั้งความรู้และความสามารถ

4. ไม่ต้องปรับปรุงอะไร สถาบันต่าง ๆ มีการปรับปรุงตนเองก็อยู่แล้ว

หมายเหตุ ผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชาดนตรีไทยคือท่านอาจารย์ประสิทธิ์ ถาวร ได้ปฏิเสธการให้สัมภาษณ์ แต่ท่านได้กรุณาให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย

๑
๒
๓
๔
๕
๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐

ผู้เชี่ยวชาญสาขาคนตรีตะวันตก

- เนื้อหาที่สอนครอบคลุมเพียงพอหรือไม่

1. ด้านเนื้อหา การครอบคลุมเพียงพออาจเป็นเฉพาะบางแห่งซึ่งมีความพร้อมสมบูรณ์ในทุกด้าน แต่ท่อนที่ไม่มีความพร้อมก็ไม่แน่ใจ ในปัจจุบันมีการเรียนการสอนหลักสูตรคนตรีแพร่หลาย แต่พื้นฐานคนตรี มาตรฐานฝีมือในระดับประเทศก็ยังไม่มากนักโดยส่วนรวม ฉะนั้นการเปิดสอนกันมาก ๆ ก็มีหลายแห่งที่ต้องการรับคนเข้าไปเรียน แต่ความรู้ที่ลึกซึ้งของผู้สอนมีมากน้อยแค่ไหนก็ต้องเป็นเรื่องที่คำนึงถึง

2. เนื้อหาในเรื่องของการสอนควรจะเพิ่มมากกว่านี้เกี่ยวกับจิตวิทยาการสอนคนตรี เกี่ยวกับกิจกรรมการสอน การจัดชั้นเรียน เพราะว่าเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

3. เนื้อหาดีขึ้นมากเมื่อเทียบกับในอดีต มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ใกล้เคียงกับมาตรฐานต่างประเทศ แต่บางรายวิชายังไม่มีความจำเป็นในการใช้ เช่น วิชาที่เจาะเนื้อหาเล็ก ๆ ประการหนึ่งคือชาวคนสอน และประการที่สองคือก็ไม่รู้ว่าจบมาแล้วจะไปทำอะไร ที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้คือสิ่งทั่ว ๆ ไปที่ควรจะรู้

4. เนื้อหาคิดว่าพอดีแล้ว แต่ว่าค่อนข้างมากไป

- ด้านบัณฑิตที่จบคนตรีศึกษาออกมาจากสถาบันต่าง ๆ

1. ไม่แน่ใจว่าหากมีปริมาณมากคุณภาพก็ต้องมากไปด้วยหรือไม่ การเป็นครูคนตรีที่ดีควรมีพื้นฐานทักษะคนตรีและความรู้ทางทฤษฎีคนตรีแน่นพอสมควร

2. ประสิทธิภาพของบัณฑิตรู้สึกว่ามีมาตรฐานสูงขึ้น ภูเก็ตจากทั้งด้านทักษะแล้วก็ด้านวิชาครูซึ่งได้มีการเพิ่มวิชาเรื่องการสอนคนตรีมากขึ้น และเรื่องของทักษะก็อยู่ในขั้นดีพอสมควร จึงดูว่าจะมีแนวโน้มดีขึ้น

3. เท่าที่เห็นบัณฑิตน่าจะมีประสิทธิภาพดีไ้มากกว่าที่เป็นอยู่

4. ถ้าคิดเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วที่น่าพอใจก็ไม่ถึงร้อยเปอร์เซ็นต์ ทุกคนจบการศึกษาไม่เท่ากัน บางคนจบมาไม่ได้อะไรเลยก็มี แต่ว่าหลักสูตรก็อยู่แล้วถ้าไม่ได้อยู่ที่ผู้เรียนไม่ใช่เพราะหลักสูตร

- การบรรจุครูผู้ช่วยของการจัดการเรียนการสอนคนตรีศึกษาของสถาบัน

อุดมศึกษาในประเทศ

1. ถ้ามองวัตถุประสงค์ของการผลิตบัณฑิตแล้วยังไม่ตรงเป้าหมาย เพราะผู้เรียนส่วนใหญ่ยังมีจุดมุ่งหมายที่จะเป็นศิลปินมากกว่าเป็นครู ในเรื่องการจัดการศึกษาคณะศึกษานี้ หากจะจัดแล้วต้องทำให้พร้อมต่อให้ดีที่สุด ไม่ใช่เน้นปริมาณอย่างเดียว ปัจจุบันมีการจัดกันมากมายโดยไม่คำนึงถึงมาตรฐาน เช่นนี้เหมือนกับการทำอะไรเพื่อแก้ปัญหาที่ปลายเหตุแต่ต้นเหตุยังไม่มีการปูพื้นฐาน เปรียบได้กับมีคนไม้ใหญ่โตแต่หาใบงอกงามไม่ได้เพราะมิได้มีการทำนุบำรุงใส่ปุ๋ยมาแต่ต้น ก็เช่นเดียวกับคณะศึกษานี้ในปัจจุบัน
2. เป็นห่วงในเรื่องของแนวคิดทางการสอนคนตรีว่าอาจคลาดเคลื่อนไปว่าต้องการให้เด็กเป็นอะไร เป็นนักดนตรี สอนให้เป็นครูคนตรี หรือเพื่อยกระดับรสนิยมจิตใจให้เป็นคนที่มีคุณภาพของสังคม การพูดคุยกับการสัมภาษณ์ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนบางทีอาจยังน้อยเกินไป ทำให้พลังในความคิดที่จะปลูกฝังทัศนคติที่จบออกมาเนื้คิดออกว่าเมื่อไปสอนจะให้อะไรแก่ผู้เรียน
3. ส่วนมากคนที่จบด้านคนตรีมักจะไปทำงานอย่างอื่น อาจเนื่องมาจากคิดว่าตนเองประกอบอาชีพด้านนี้ไม่ได้ ซึ่งน่าจะเป็นการไม่บรรจุครูผู้ช่วยเท่าที่นัก
4. ใช้ได้ตามมาตรฐานแต่การเรียนการสอนส่วนทางกับสังคม เพราะคนตรีที่สอนในสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นคนตรีที่มีคุณภาพ แต่ในสังคมจะเป็นคนตรียอกนียมเพื่อการค้า ฟังง่าย ๆ ฟัน ๆ ควรปรับให้สังคมมาเข้าใจเพราะการเรียนการสอนสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ค้อยู่แล้ว ควรให้การศึกษาสังคมให้เข้าใจคนตรีที่มีคุณภาพ

- ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคนตรีศึกษาในประเทศไทย

1. ควรจะพิจารณาให้มากเรื่องการคัดเลือกครูคนตรีต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน มีใจรักที่จะเป็นครูอย่างแท้จริง ประการที่สองคือต้องพยายามสร้างและปลูกฝังให้เยาวชนรักคนตรีอย่างแท้จริง ต้องมีการร่วมมือระหว่างครูกับครอบครัวเด็ก เพื่อให้การสนับสนุนเมื่อเด็กชอบรักขึ้นมา โดยไม่ได้เป็นการบังคับฝืนใจเด็กก็จะก้าวต่อไป อีกประการหนึ่งคือสภาพการสอนคนตรีในโรงเรียน บางแห่งทั้งโรงเรียนมีครูคนตรีเพียงคนเดียวและผู้บริหารคิดว่าควรจะสอนเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ แต่การสอนคนตรีถ้าจะให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลควรจะเป็นการสอนแบบตัวต่อตัว ซึ่งต้องการครูและการสนับสนุน การแก้ปัญหาต้องแก้ที่ต้นเหตุด้วยการสร้างเด็กตั้งแต่เล็กร่วมกับครูที่รักที่จะเป็นครูและผู้ใหญ่ต้องการส่งเสริม เมื่อเยาวชนเหล่านี้เติบโตก็จะส่งผลให้คนตรีศึกษาในระดับอุดมศึกษาดีขึ้นมีประสิทธิภาพดีขึ้น สำหรับประเทศที่เจริญควรมุ่งความเจริญทางวัตถุและการพัฒนาจิตใจควบคู่กัน ซึ่งส่วนนี้คืองานสำคัญของคนตรีศึกษา

2. ควรเริ่มพัฒนาตั้งแต่เด็ก เพราะถ้าเด็กระดับมัธยมมีพื้นฐานคนตรีไม่ดีแล้วระดับสูงขึ้นไปเด็กจะทำได้อย่างไร อย่างระดับอุดมศึกษาถ้าต้องไปเริ่มต้นเรียนคนตรีใหม่เลยจะทำให้ช้าลงไป และผลที่เป็นผลโดยตรงคือคนไม่อยากเรียนคนตรีเพราะกลัวว่าจบแล้วจะไม่มีการทำงานแก้ไขคือประการแรกต้องให้มีการเรียนการสอนกันมากขึ้น และหาตำแหน่งครูคนตรีให้เพิ่มมากขึ้นตามความเหมาะสม สองคือสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์

3. ควรเริ่มพัฒนาตั้งแต่เด็กให้เกิดความคุ้นเคยไม่จำเป็นต้องเป็นคนตรีไทยหรือสากล รัฐควรให้การสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์และบุคลากรให้พร้อม

4. ควรจะรับคนเข้ามาเรียนที่มีความตั้งใจที่จะเรียนจริง ๆ ไม่ใช่เข้ามาเรียนเพราะสอบอย่างอื่นไม่ได้แต่เพราะเล่นคนตรีได้ก็เลยมีสิทธิ์สอบและเข้ามาเรียน แต่ว่าไม่ได้คิดจะเรียนจริง ๆ ซึ่งมีเยอะมากมีทุกปี เรียนเพราะไม่รู้ว่าทำอะไรก็มาเรียนคนตรี ต้องเน้นเกณฑ์ให้คนที่ต้องการเรียนทางนี้จริง ๆ และการรับผู้เรียนไม่ควรกำหนดตายตัวว่าต้องการรับเท่าใด เช่น ถ้าต้องการรับ 20 คน แต่มีผู้สมัครสมัครเพียงคนเดียวก็ต้องรับเท่านั้น ไม่ใช่รับมา 20 คนโดยที่เหลือไม่มีคุณภาพเลย

5. การผลิตครูเป็นของสำคัญ การศึกษาวิชาคนตรีที่แท้จริงนั้นย่อมต้องใช้ เวลาในการศึกษาเล่าเรียนและฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะยาว โดยมีการสั่งสอนอบรมทั้งทาง ภาคนทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงต้องเริ่มปูรากฐานให้เสียตั้งแต่เนิ่นที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพราะวิชา คนตรีนั้นเป็นวิชาเฉพาะวิชาหนึ่ง ซึ่งจะศึกษาให้ลึกซึ้งหรือฝึกฝนให้ดีได้ก็เฉพาะแต่ผู้ที่มีความสันทัด โดยธรรมชาติเป็นพิเศษอยู่แล้วเท่านั้น มิใช่จะเรียนกันได้เสมอหน้าทั่วทุกคนดังเช่นวิชาอื่น ๆ

การจะพัฒนาคนตรีศึกษาได้ต้องได้รับการสนับสนุนและร่วมมืออย่างจริงจัง จากทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้บริหาร หากไม่สนับสนุนก็ไม่ควรขัดขวางการทำงานด้วยความตั้งใจของผู้ที่หน้าที่เกี่ยวข้อง

ในกระบวนการของการเรียนการสอนดนตรีศึกษาจะประกอบด้วย เนื้อหาคือหลักสูตร ผู้เรียน และครูซึ่งเป็นผู้สอนและเป็นสื่อสำคัญยิ่งที่จะประสานเนื้อหาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการ เรียนรู้ในผู้เรียน ครูเป็นผู้ที่ถูกผลิตและจะต้องออกไปปฏิบัติงานสอนของตนต่อไป เป็นผู้เป็นสื่อ กลางระหว่างความรู้จากคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่ซึ่งจะเป็นอนาคตของชาติ โดยเฉพาะทางด้าน ดนตรีไทยจะเป็นสื่อกลางระหว่างคนรุ่นโบราณที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญสูงในศาสตร์สาขาดนตรี ไทย ซึ่งนับวันความรู้และประสบการณ์อันทรงคุณค่าของท่านเหล่านั้นจะสูญหายไปตามวาระแห่ง เวลา ความรู้เหล่านั้นอาจจะคงอยู่ได้ก็เนื่องจากครูดนตรีรุ่นหลังที่ได้รับการสอนสั่งถ่ายทอด ดังนั้น ครูจึงมีความสำคัญเพราะว่าความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดมานี้จะได้รับมาอีกซึ่งแค่ไหน แดกฉาน เพียงไร และจะหลงเหลือความรู้จากการสอนสั่งของครูบาอาจารย์รุ่นเก่าเท่าใด ตลอดจนจะ สามารถนำสิ่งที่หลงเหลืออยู่นั้นไปถ่ายทอดให้ศิษย์ได้มากน้อยอย่างไร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้กราบ-เรียนถามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญถึงประเด็นเกี่ยวกับความสำคัญและคุณสมบัติของครูดนตรี ทั้ง พอดีสรุปประมวลได้ดังต่อไปนี้

สรุปความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสำคัญและคุณสมบัติของครูดนตรี

1. คุณสมบัติประการแรกที่ครูดนตรีพึงมีคือพรหมวิหาร ต้องมีความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ทั้ง 4 ประการ ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้ใหญ่ การสอนต้องเป็นไปอย่างถูกต้อง มีความรอบรู้ว่าความถูกต้องเป็นอย่างไรและควรสอนให้เป็นไปอย่างนั้น ตามความสามารถของ ผู้เรียน ต้องให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามความสามารถ ในการสอนดนตรีไทยผู้เรียนบางคนเข้าใจ ว่าการสอนของครูมีความลำเอียง แต่ตามความเป็นจริงความสามารถเด่นและด้อยของแต่ละคน แดกต่างกัน ดังนั้นครูผู้สอนจึงอาจให้แนวทางเพลงและการบรรเลงซึ่งภาษาดนตรีไทยเรียกว่า "การต่อเพลง" ไม่เหมือนกันเพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้แสดงฝีมือตรงกับความสามารถของตน นอกจากนี้ผู้เรียนบางคนมีความสามารถพัฒนาฝีมือเร็วหรือช้าไม่เท่ากัน ครูต้องสามารถสอนให้ เหมาะกับศักยภาพของผู้เรียน

ความสำคัญของครูดนตรีอีกประการหนึ่งคือความสามารถในการถ่ายทอด ซึ่งเป็นเรื่อง สำคัญมาก ต้องถ่ายทอดจนกว่าผู้เรียนจะเข้าใจได้มากที่สุดเท่าที่สติปัญญาของผู้เรียนจะ สามารถรับได้ซึ่งสิ่งนี้คือความสามารถ โดยที่ครูดนตรีไม่จำเป็นจะต้องมีฝีมือสูงส่ง การมีทักษะ ทางดนตรีสูงมีผลคือทำให้คุณภาพของการเป็นครูดนตรีดีขึ้น แต่มีใตหมายความว่าผู้ที่มีฝีมือสูงจะ สามารถเป็นครูดนตรีที่ดีได้

การเรียนดนตรีไทยจำเป็นต้องใช้ความจำเพื่อจดจำท่วงทำนองเพลง และเพื่อที่เวลาบรรเลงผู้เล่นจะได้ใช้ความคิดของตนเองด้วยในการตกแต่งเนื้อหาของเพลงนั้น ๆ ให้ดีขึ้นเพื่อเป็นการฝึกใช้ความคิดใหม่มีปฏิภาณไหวพริบในการบรรเลง เพราะนักดนตรีไทยจะสังเกตดูความสามารถของกันและกันได้จากการประคิษฐ์ในเวลาบรรเลงด้วยเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการประคิษฐ์ท่วงทำนองในการบรรเลงนี้ต้องใช้สติปัญญาไหวพริบเป็นอย่างมาก ปัจจุบันการเรียนการสอนที่ใช้โน้ตเป็นการช่วยให้ครูสอนได้ง่ายขึ้นกว่าเดิมแต่จะขาดในความคิดรวบยอดประการที่กล่าวไปแล้วของดนตรีไทย

2. ครูดนตรีไทย คือครูที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนทั้งในค่านิยม วิถีชีวิต จรรยาวัตรต่าง ๆ ตลอดจนฝีมือความรู้ความสามารถ ปัจจุบันนี้วงการศึกษาดนตรีของไทยมีความสับสน เนื่องจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถไม่ครบถ้วนตามที่กล่าวว่ามีตำแหน่งเป็นผู้บริหารมากขึ้น ฉะนั้นจึงไม่สามารถวางรู้ได้ว่าผู้ใดมีความรู้ทางด้านดนตรีอย่างลึกซึ้งมากน้อยแค่ไหน และมีความรู้เหมาะสมต่อการสอนใดมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะในปัจจุบันมีการใช้ระบบพรรคพวกแข่งดีแข่งเด่นกันก่อให้เกิดปัญหาทางจุดยืนที่เป็นมาตรฐานและการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยหลายแห่งที่ยังขาดมาตรฐานที่ถูกต้อง ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ไม่ถูกต้องนั้นไป นอกจากนี้ปัญหาของการยกตนข่มท่านและความถือดีของครูรุ่นใหม่นั้นมีผลทำให้ผู้ที่มีความรู้ด้านนี้สูงถือว่าได้รับการดูถูกเหยียดหยาม ทำให้ไม่ต้องการถ่ายทอดความรู้ และแหล่งวิชาที่เก็บรักษาความรู้มาตรฐานโบราณยังเป็นเอกชนอยู่ มิได้อยู่ภายใต้การดูแลของรัฐ เพราะฉะนั้นยังถือว่าเป็นช่วงที่อยู่ในยุคหัวเลี้ยวหัวต่อ

3. ครูดนตรีที่ดีควรมีความรู้มาก สามารถสอนศิษย์ให้ได้ดี ตนเองต้องฝึกฝนมาดีและต้องมีฝีมือ เพื่อสามารถพัฒนาให้ศิษย์มีฝีมือสูงขึ้น ควรมีความสามารถกว้างขวางเพื่อว่าหากศิษย์ต้องการเรียนอะไรจะได้อสอนได้ตามความเหมาะสม มีความรอบรู้คล่องตัวในศิลปะการดนตรี และต้องมีความเต็มใจที่จะถ่ายทอดความรู้อย่างแท้จริงให้แก่ศิษย์ผู้มานะตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่โดยไม่ปิดบัง

4. ครูดนตรีต้องมีความรู้ความสามารถที่จะเพิ่มพูนวิชาความรู้ให้แก่ผู้เรียน ตามลำดับฝีมือ พื้นฐานความชวากายของวิชาทางดนตรี ศักยภาพของร่างกายของนักเรียน การเรียนรู้ ประสบการณ์ เมื่อความสามารถของผู้เรียนเพิ่มสูงขึ้นต้องปรับเปลี่ยนลักษณะการสอน เนื้อหา วิธีการ เพื่อให้เกิดการพัฒนา ถ้าระดับฝีมือของผู้เรียนสูงขึ้นเกินกว่าความสามารถของครูผู้สอนจะต้องแนะนำหาครูคนใหม่ที่มีความสามารถสูงกว่ามาสอนให้ผู้เรียนโดยไม่ปิดบัง

5. เป็นครูดนตรีที่ต้นนครจะต้องมีพื้นฐานทักษะดนตรี ทฤษฎีดนตรีแนบพอสมควร ยิ่งดีมากยิ่งดี เพราะอาจจะเป็นศิลปินไปด้วยขณะเดียวกันแล้วสอนด้วย ในต่างประเทศชวยกตัวอย่างเช่น อังกฤษก็ตาม เยอรมันหรือในสหรัฐอเมริกา เนื่องจากว่าเขาคิดว่าวิชาดนตรีเป็นวิชาส่วนหนึ่งของชีวิตของเขา เพราะว่าพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาคงเดิม ดังนั้นทุกครอบครัวจะหึงดนตรีไม่ได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่การศึกษาคนตรินั้นจะเป็นการศึกษาาร่วมกันกับครอบครัว ภายในโรงเรียนอย่างในโรงเรียนอนุบาลควรมีการเริ่มได้แล้วตั้งแต่ระดับนี้

6. ความคาดหวังในตัวครูคนตรินั้น โรงเรียนส่วนใหญ่จะอยากได้ครูคนตรินี้ที่มีความสามารถทุกด้านแน่นอน เพราะว่าเป็นการคุ้มค่าแต่ความเป็นจริงแล้วเป็นไปได้น้อย เพราะว่าครูคนตรินี้ไม่ใช่คนเก่งทั้งหมดทุกอย่าง อาจจะถนัดเครื่องมือใดเครื่องมือหนึ่งเท่านั้น แต่ความรู้ที่สามารถสอนนักเรียนได้หรือแนะนำนักเรียนได้จะมีมาก แต่ความคาดหวังในตัวครูคนตรินี้จะสูงในสายตาของคนทั่วไป ก่อให้เกิดปัญหาเช่นถูกคาดหวังให้สอนทั้งดนตรีไทยและสอนดนตรีสากลด้วย จะให้ท่วงดนตรีหลาย ๆ อย่างในตัวคน ๆ เดียว ซึ่งรวมไปถึงเวลาและความยากลำบาก หรือถูกคาดหวังว่าถ้ามีเครื่องดนตรีพร้อมแล้วควรจะสอนนักเรียนให้เล่นดนตรีได้ในช่วงเวลาสั้น ๆ ซึ่งตรงนี้ถ้าผู้บริหารไม่เข้าใจจะกลายเป็นความยากลำบากและความมีอคติใจของครูคนตรินี้มาก ในด้านความเป็นอยู่ของครูคนตรินี้ค่อนข้างน่าเห็นใจประการที่การสอนคนตรินี้จะมีชั่วโมงในเวลาเรียนเป็นอัตราส่วนเท่า ๆ กับอาจารย์ท่านอื่น แต่กิจกรรมนอกเวลาเรียนจะมีมาก ต้องรับผิดชอบการฝึกซ้อมคนตรินักเรียน อุปกรณ์ซึ่งมีราคาสูง และคอยจัดกิจกรรมทางดนตรีซึ่งเป็นงานนอกเวลาที่เสียสละเวลาหลังเลิกเรียน ต้องกลับบ้านก็มากน้อยตามกิจกรรม เมื่อเปรียบเทียบความทุ่มสุดใจ สภาพขวัญและกำลังใจที่ได้รับตอบแทนจากผู้บริหารและผลงานอาจไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าคำนึงถึง

นอกจากนั้นครูคนตรินอกเหนือจากนี้คือครูซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความรักในดนตรี และมีความผูกพันกับดนตรี อีกประการหนึ่งที่จะมาผนวกกันคือต้องมีความสามารถในการสื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความซาบซึ้งในดนตรีได้ด้วย ใช้ความรู้ ความสามารถทุกประการในตนเองผนวกออกมาให้การจัดการเรียนการสอนถูกต้องตามความคิดรวบยอดที่เป็นเป้าหมายทางดนตรีที่เหมาะสม โดยเฉพาะต้องตระหนักว่าในที่สุดเป้าหมายต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถไปในทิศทางใด นอกจากนี้ครูคนตรินี้ อาจไม่จำเป็นจะต้องมีความสามารถเก่งทักษะทุกเครื่องดนตรี แต่ควรมีความรู้มีแรงศรัทธาและพลังที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และสามารถแนะนำให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาได้